

Слово Кобзаря

щоквартально

31 березня 2023 року, номер 5

Slovo Kobzara | tromjesečnik UKPD Kobzar Zagreb

**ЗВІТНІ РІЧНІ ЗБОРИ УКПТ
«КОБЗАР» - ЗАГРЕБ / с.5**

**УРОЧИСТЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ДНЯ
КРИЖЕВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ / с.7**

**МІТИНГ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ
НА ПЛОЩІ БАНА ЄЛАЧИЧА
В ЗАГРЕБІ / с.22**

**ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР ХОРВАТІЇ АНДРЕЙ
ПЛЕНКОВИЧ В КИЄВІ ТА БУЧІ / с.40**

**ВІДБУЛОСЯ 101 ЗАСІДАННЯ РАДИ У
СПРАВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН
РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ / с.47**

ВСТУПНЕ СЛОВО РЕДАКТОРА

Шановні читачі, перш за все, хочу сердечно привітати всіх вас і побажати вам всього найкращого у Новому 2023-му році. Ми є свідками продовження жорстокої російської агресії проти України, яка триває вже понад рік. Багато болю, сліз, горя і гіркоти завдає нам щодня російський агресор, але нас не здолати. Україна мужньо тримається і не здається, поки не переможе, і поки не вижене зі святої української землі терористичну російську солдатику, яка хтозна скільки разів у новітній історії наважувалася відбирати і порушувати нашу свободу, загрожувати мирному життю нашого народу та окупувати нашу суверенну та визнану державу.

Маємо висловити вдячність Президенту нашої держави та найвищому українському керівництву, які мужньо та незмінно ведуть нас до остаточної перемоги, визволення нашої країни від диявольського російського агресора, який не обирає жодних засобів для знищення нашого народу та нашої країни.

З нашим хоробрим українським народом, нашими мужніми бійцями та захисниками, з нашою українською армією та її збройними силами на суші, морі та в повітрі, за допомогою світової спільноти та всіх наших друзів ми віримо в нашу перемогу.

Ми боремося, втрачаючи найкращих, несучи великі жертви і страждання, ми терпимо все це мужньо, весь світ з нами, допомагає нам і розуміє нас, справедливість, правда і добро повинні перемогти, тому всі ми повинні бути наполегливими, єдиними і тільки так ми досягнемо перемоги...Оживе наша свобода, а після визволення всієї нашої території і встановлення наших суверенних кордонів, ми відновимо, створимо і влаштуємо нашу країну так, як ми того хочемо.

Які куди ми будемо рухатися, як і в який спосіб відбудовувати та розбудовувати нашу країну, - вирішуватимемо Ми, а не інші за нас.

Сьогодні ми кров'ю захищаємо свою рідну неньку-Україну і віддаючи найбільшу шану жертвам несправедливої війни, Героям, які поклали життя на вівтар Батьківщини, цінуймо і поважаймо ту жертву, будьмо своїми, будьмо гідними і відповідальними перед своєю Батьківщиною, адже вона того заслуговує.

Ми ніколи не забудемо наших союзників і друзів, які нам у цьому допомогли, висловлюємо їм глибоку і щирю вдячність. Ми будемо виступати за те, щоб міжнародна спільнота і всі інституції демократичного і волелюбного світу засудили, покарали і через міжнародний суд позбавили волі всіх злочинців за всі ті жахи, які вони принесли, особливо для мирного населення України, що наклало свій відбиток на їхні долі, і які ми переживаємо разом з ними вже не перший рік.

Крім мужнього опору, який ми чинимо російському агресору, наше українське керівництво стає все більше присутнім на світовій арені, перебуваючи у безпосередній співпраці з євроатлантичними організаціями, ЄС і НАТО, з усіма структурами ООН.

19 січня 2023 року Європарламент значною більшістю голосів проголосував за створення спеціального суду за злочин російської агресії проти України.

Резолюція, прийнята 472 голосами «за», 19 «проти» і 33 «утрималися», враховує попередні резолюції, травневі проти безкарності військових злочинів в Україні та листопадові, які визнають Росію державою-спонсором тероризму.

Президент України Володимир Зеленський за весь цей час відвідав Європарламент, був у Брюсселі, завітав у Францію, Велико Британію, Польщу та Варшаву, минулого року у США. Під час саміту Україна-ЄС, що проходив у Києві, Україну відвідують лідери Євросоюзу та Єврокомісії, а також багато делегацій і багато президентів європейських і світових країн, у тому числі згаданий приїзд в Україну президента США - Джо Байдена. Прем'єр Андрей Пленкович відвідав Україну вдруге за рік.

Шановні читачі, кожен день, як і вся наша діяльність, хоч і в діаспорі, підлягає впливу і постійного моніторингу того, що відбувається з нашою праатьківщиною – Україною. Ми дуже переживаємо, як і всі ви, хто з нами, але ми також маємо і свої зобов'язання, особливо в тому, щоб допомогти використовуючи плоди нашої діяльності, яка запланована у формі захисту та розвитку нашого виживання, нашої національної та культурної ідентичності, щоб жити далі та бути корисними, щоб наш народ подолав цю важку ситуацію, спричинену війною. Ми усвідомлюємо, що наша праатьківщина Україна перебуває у стані війни з нечесливим російським агресором, і тому адаптуємо наші проекти в Хорватії, плани і програми роботи українських організацій та установ у цьому векторі, наскільки це можливо. У Хорватії маємо близько двадцяти українських організацій та установ, і всі вони діють. Щодня в Хорватії відбувається кілька заходів, пов'язаних з Україною.

Проходять різні форуми, трибуни, ювілеї, лекції про важливі події української історії, лекції про війну в Україні, культурно-мистецькі заходи, телевізійні і радіо передачі, мистецькі виставки, вистави та покази українського одягу, української кухні, українських писанок, презентація нових книг про Україну, майстер-класи з наймолодшими та дітьми, різні ігри тощо, також урочисті академії, такі як до прикладу, урочиста академія, присвячена Тарасу Шевченку, що відбулася в Загребі.

Минулого року велика кількість дітей відпочивала на Адріатичному узбережжі, і цього року ця активність продовжилась під час зимових шкільних канікул. Слід також згадати співпрацю українських організацій та українців в рамках української місії Крижевської єпархії, особливо у програмах підтримки біженців-українців з України. Окрім духовних запитів, відправлення Божественних літургій, завжди проходять і Молитви за Україну та почесні і молебні за полеглих борців за Україну.

Продовжується співпраця з українцями в Словенії, Боснії та Воеводині, особливо під час організованих візитів

один до одного, беручи участь в різноманітних культурних заходах.

Також актуально є співпраця з численними організаціями та установами України, особливо з Львівським інститутом МІОК, Київським та Івано-Франківським університетами та іншими.

Налагоджено постійну співпрацю з Європейським та Світовим Конгресом Українців, а також СФУЖО та СФУЛО.

Діяльність ведеться на всіх рівнях, починаючи з поточного політичного життя, в якому беруть участь найвищі органи влади, парламент і уряд Республіки Хорватія, і водночас на рівні регіональному при взаємодії місцевих органів влади. Існує дуже велика кількість культурно-освітніх, гуманітарних та інших організацій і установ. Усі вони допомагають Україні та українському народу. Це велика допомога Церкви, Червоного Хреста, Карітасу, усіх міністерств, з однією метою - допомогати біженцям з України, які перебувають у Хорватії під тимчасовим захистом і стандартами, передбаченими директивою Європейського Союзу.

Тут слід відзначити велику допомогу та активну діяльність Посольства України в Республіці Хорватія. Організовано та проведено багато зустрічей між Україною та Хорватією. Особливо допомагають Україні після того, як вона стала кандидатом на членство до Європейського

Союзу. Не бракує гуманітарної допомоги та допомоги у військово-технічному озброєнні. Незабаром розпочнеться лікування та реабілітація поранених військових у Хорватії. У жовтні в Загребі планується проведення донорської конференції з питань розмінування.

Цей рік є виборним, тому що українці в Хорватії обирають свої дві ради з десяти осіб (у селах Петровці та Липовляни), 7 представників на рівні жупанії, 1 представника в місті Загреб та 1 представника в місті Вуковар.

За пропозицією української національної меншини в Республіці Хорватія Уряд Республіки Хорватія призначає 1 представника до Ради національних меншин Республіки Хорватія як центрального органу всіх національних меншин в Республіці Хорватія.

Призначена Міністерством освіти і науки Робоча група має підготувати проєкт Пропозиції навчальної програми з української мови та культури для початкової та середньої школи української національної меншини за моделлю Ц.

Шановні читачі, про все це та багато іншого, ширше і детальніше ви можете прочитати в цьому номері журналу «Слово Кобзаря». Користуючись нагодою, хочу подякувати Раді національних меншин Республіки Хорватія, яка схвалила, підтримала та надаватиме фінансову допомогу та підтримку для видання журналу «Слово Кобзаря» у 2023 році.

ДІЯЛЬНІСТЬ УКПТ «КОБЗАР» - ЗАГРЕБ У ПЕРШОМУ КВАРТАЛІ 2023 РОКУ

Поки ще тривали різдвяні свята, діяльність УКПТ «Кобзар» Загреб звелася до простого звіту про роботу за IV квартал 2022 року, який ми зобов'язані були подати до кінця січня 2023 року. У першій половині січня ми видали четвертий номер журналу «Слово Кобзаря» та продовжили підготовку до проведення звітних зборів Товариства та збору членів, щоб домовитися про продовження роботи у 2023 році. Тим часом було організовано кілька зібрань з ініціативи церкви, безпосередньо Крижевацькою єпархією. Важливо відзначити щорічне святкування, яке і цього року відбулося в Крижевцях у церкві св. Трійці. Це була дещо більша зустріч духовенства та віруючих або спільна Божественна Літургія, після якої єпископ Мілан Стіпіч подякував окремим особам та інституціям за їхній внесок у роботу та місію Крижевської єпархії в минулому році. Окремо слід відзначити подяку дієцезіальному Карітасу та установі «Добро добрим», які нараз висловили свою гуманітарну підтримку Україні та українському народу після російського вторгнення в Україну. Хоча є ще деякі питання, які будуть вирішені в ході для вирішення духовних потреб старшої частини української діаспори в Загребі. Важливим було прийняття рішення для задоволення духовних потреб тимчасово переселених біженців з України в Хорватії шляхом встановлення місії в усіх частинах Хорватії, де живуть з існуючими католицькими церквами та священиками, які знають і розмовляють українською мовою і які переважно з України. У цих церквах вони прагнуть задовольнити всі духовні потреби всіх українських біженців будь-якого віросповідання, переважно православного чи греко-католицького.

До річниці страшного російського вторгнення в Україну, наш посол України в Республіці Хорватії, Його Високоповажність Василь Кирилич провів онлайн-конференцію з представниками українців Хорватії та запропонував провести річницю на площі бана Йосипа Єлачича в Загребі. Тоді у розмові з послом згадали й інші важливі питання, пов'язані з українцями в Хорватії. Було вказано на необхідність продовження діяльності та надання гуманітарної допомоги Україні, а також по можливості передбачити коригування програм дій відповідно до ситуації в Україні. У певних місцях Хорватії, переважно у великих містах, таких як Загреб, Спліт і Рієка, можна відчуті більшу активність українців і не лише в культурній сфері, а й в інтеграції тимчасово осілих українців у всі сфери суспільного життя Хорватії. Проводяться різноманітні лекції, майстер-класи, виставки із залученням хорватських асоціацій та установ. Вивчення хорватської мови та знайомство з хорватською культурою є поширеною тенденцією у всіх куточках Хорватії, де проживають українці, зі східних частин Хорватії, від річки Дунай, через Славонію, Загреб, Карловац аж до Адріатичного моря та міста Рієка, узбережжя та міст півострова Істрія, потім більших міських районів та міста Задар, Шибеник, Спліт і Дубровник. У Хорватії всі вони можуть долучитися до роботи українських організацій, які існують у тих місцях, а також там знаходяться наші греко-католицькі парафії Крижевської єпархії.

Після звітних зборів Товариства та вшанування річниці російського вторгнення в Україну, яке відбулося на головній площі Загреб та в католицькій церкві св. Хреста в Загребі, а також в інших місцях Хорватії, де, окрім багатьох виступів хорватських політиків та загальної підтримки України та українського народу, засудження російської агресії проти України та підтримки мужньої боротьби українських захисників за свободу, незалежність, наголосили на суверенітеті та цілісності України. Також відбулися Молитви за Україну за всіх полеглих жертв цієї війни.

Продовжилася діяльність УКПТ «Кобзар» Загреб на пропозицію кандидата щодо створення Робочої групи у зв'язку з підготовкою навчальної програми з української мови та літератури в початковій та середній школах за моделлю

ЗВІТНІ РІЧНІ ЗБОРИ УКПТ «КОБЗАР» - ЗАГРЕБ

С. Ми також беремо участь у пропозиціях щодо обрання нового представника української національної меншини в центральному органі всіх національних меншин або Раді національних меншин Республіки Хорватія. Ми постійно моніторимо та беремо участь у діяльності, запропонованій окремими інституціями та організаціями, перш за все такими інститутами як МІОК, кількома університетами та іншими інститутами з України, а також постійно співпрацюємо з Європейським та Світовим Конгресом Українців.

Особливо слід зазначити, що русинський часопис для науки, літератури, культури і мистецтва «Шветлосц» опублікував рецензію на п'ять виданих книжок «Українці Хорватії: матеріали і документи (упоряд. Славко Бурда), а рецензію підготував один з найвидатніших культурно-освітніх фігур суспільної площини - русинсько-український діяч, журналіст, публіцист, письменник і культурний діяч Джура Лятак.

Співпраця продовжилася з Київським університетом імені Бориса Грінченка під час публікації монографії «Рашизм», а також у Загребі на презентації книги «Пандемія COVID-19 і війна Росії проти України» доктора наук Анджелка Мілардовича. Також нас потішила новина про те, що книга Сергія Бурди «Історія України» увійшла до десятки кращих видань Хорватії.

Також слід принагідно згадати організацію та проведення Урочистої Академії, присвячену роковинам вшанування Тараса Григоровича Шевченка. У березні 2023 року, коли відзначають дні Тараса Шевченка, біля пам'ятника Тарасу Шевченку в Загребі відбулося кілька заходів.

Також розпочато підготовку до виборів Ради та представників національних меншин, у тому числі української національної меншини в органах місцевого та регіонального самоврядування.

Детальніше про всі ці події йтиметься у першому за 2023 рік чи п'ятому за рахунком журналу УКПТ «Кобзар» Загреб «Слово Кобзаря». / Славко Бурда

Дев'ятого лютого 2023-го року відбулися річні звітні збори Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» м. Загреб. У теплому та дружньому колі учасники визначили свої цілі та завдання, з метою реалізації запланованих проєктів та заходів у поточному 2023 році. А також підвели підсумки діяльності у минулому 2022 році.

Успішним був рік у роботі УКПТ «Кобзар» Загреб, символічно це також і рік святкування 50-річчя роботи та діяльності нашого товариства.

Після завершення епідемії коронавірусу, світ спіткало нове лихо - російське вторгнення в Україну, нищівне зло, яке шокує і знищує все на своєму шляху. Ми продовжуємо підтримувати нашу Батьківщину-Україну, також допомагаючи і прибулим українцям-переселенцям, які знайшли свій прихисток у Хорватії. Зокрема, ми взяли участь в організації численних акцій, спрямованих на допомогу Україні в її боротьбі за збереження незалежності та суверенітету, а також заходах, спрямованих на допомогу тимчасово переселеним українцям у Хорватії. Незважаючи на те, що понад 20 000 переміщених українців розселилися по всій Хорватії, визначальною була і їх безпосередня участь у спільних мирних протестах та різноманітних гуманітарних, а зокрема культурних заходах.

Крім культурної діяльності, ми успішно провели Дні української культури в Загребі, де презентували п'яту книгу «Українці Хорватії: матеріали та документи», яка була присвячена українським захисникам і розповідає про 100-річчя заснування першого українського товариства «Просвіти» та про успішну діяльність Культурно-просвітнього товариства русинів і українців Загреба або товариства, яке сьогодні носить назву «УКПТ Кобзар – Загреб».

Продовжено співпрацю з Івано-Франківським державним університетом імені Василя Стефаника та іншими університетами в Україні, - Київським, - Сумським, - Львівським, - Острозьким, - Володимир-Волинським та з чимало інших організацій і установ в Україні.

Дякуємо викладачам та працівникам культури, які минулого року прибули з Івано-Франківська до Загреба, щоб разом відзначити ці два великі та значні ювілеї.

Крім того, успішною була і видавнича діяльність УКПТ «Кобзар» Загреб. У світ вийшли чотири номери журналу «Слово Кобзаря». Надруковано та записано багато важливих подій, пов'язаних з роботою та діяльністю Товариства. На зборах велику увагу було приділено підсумкам нашої діяльності. Ми продовжуємо формат публіцистичної діяльності, продовжуємо випускати журнал і видавати книги, в якій читачі можуть ознайомитися з темами українського сьогодення в контексті світової історії.

У 2023 році УКПТ «Кобзар» планує продовжити свою діяльність через роботу у двох секціях товариства: Музичній, з метою збереження традицій і звичаїв та культурної спадщини українців та Літературно-інформаційно-видавничій секції з виставковою діяльністю. Також плануємо видати шосту книгу «Українці Хорватії: матеріали та документи» та регулярно видавати щоквартальний журнал «Слово Кобзаря», продовжувати проводити культурні маніфестації «Дні української культури в Загребі».

Найближчими днями, члени УКПТ «Кобзар» Загреб візьмуть участь у всесвітній акції українців у світі, присвяченій сумній події - 365 днів російського вторгнення в Україну, разом із Посольством України, численними хорватськими організаціями та товариствами, а також з усіма українцями в Хорватії, старою українською діаспорою та новими тимчасово осілими українцями.

Разом із церквою, ми отримали звістку, що Крижевська єпархія готує літургію саме в день пам'яті російського вторгнення в Україну, у п'ятницю, 24 лютого 2023 р., у церкві Святого Хреста в Загребі, яку буде очолювати владика Мілан Стіпіч.

Посольство України в Республіці Хорватія повідомило, що триває підготовка до 25 лютого 2023 року, в цей день о 13-й годині планується проведення мирного протесту на площі бана Йосипа Єлачича у Загребі.

Для всіх переміщених українців, які тимчасово перебувають у Загребі та околицях, Крижевська єпархія організувала недільні літургії українською мовою з

українськими священиками з України, в церкві Святого Хреста в Загребі. Так, 26 лютого 2023 року у храмі Чесного Хреста Господнього, о 16:30 буде організовано Молитву за всіх померлих та загиблих в Україні. Кожен може назвати імена та прізвища загиблих у цей день.

Після звіту за минулий рік, запланованих заходів на 2023 рік та останньої інформації розгорнулася дискусія щодо подальшого концепту діяльності. Запропоновано кілька конкретних дій на наступний період.

Згадано всі організації та інституції в Хорватії, Україні та світі, які мають успішну багаторічну співпрацю з УКПТ «Кобзар» Загреб.

Керівники секцій незабаром запропонують графік репетицій секцій товариства, які працюватимуть над реалізацією програм і проектів УКПТ «Кобзар» Загреб на 2023 рік.

Наприкінці зборів товариства прозвучало кілька колядок та щедрівок з побажаннями, щоб товариство успішно продовжувало свою діяльність у 2023 році.

І поки Президент України перебував у Брюсселі та виступав у Європейському парламенті, на нашій зустрічі в Загребі, було висловлено підтримку українському народу та державному керівництву на чолі з Президентом України - Володимиром Зеленським у цій героїчній боротьбі за збереження свободи українського народу, за незалежну, суверенну Українську державу і, сподіваємось, у майбутньому члена Європейського Союзу. Ми будемо з вами до кінця, поки не звільнимо нашу святу землю від злого російського агресора. Йдемо разом до нашої перемоги. Слава Україні. Героям Слава. / Славко Бурда

УРОЧИСТЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ДНЯ КРИЖЕВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ

Упонеділок, 30 січня 2023 року, Крижевська греко-католицька єпархія урочисто відзначила День єпархії – свято своїх небесних покровителів – святих трьох ієрархів, єпископів і отців церкви Василія Великого, Григорія Богослова та Йоана Золотоустого, кожен з яких має у календарі свій день пам'яті, але ми також вшановуємо їх спільним святом. Архиєрейську літургію в греко-католицькому соборі Пресвятої Трійці в Крижевцях очолив владика Крижевецької єпархії Мілан Стіпич у співслужінні з Апостольським Нунцієм в Республіці Хорватія Архиепископом Джорджіо Лінгу, Єпископом Беловарсько-Крижевецьким В'єкославом Гуз'яком, Єпископом Вараждинським Божем Радошем, єпископами-помічниками із Загреба Іваном Шашком та Мійом Горським та Єпископом м. Сиску Владом Кошичем, який також проповідував. У співслужінні взяли участь цистерціанський абат зі Стічни у Словенії отець Максиміян Філе та численні греко-католицькі та римо-католицькі священики з Хорватії, Боснії та Герцеговини, Воєводини, України, Словенії та Австрії, дякони та богослови. Також були присутні численні монахині з Крижевців, які відновили свої обіти з нагоди Дня богосвяченого життя особливою молитвою разом із присутніми ченцями.

Під час Літургії монс. Мілан Стіпич підвищив отця Ненада Крайчича, директора Карітасу Крижевецької єпархії та члена Комітету у справах біженців, у чин протоієрея ставрофора (почесного священика з правом носіння золотого хреста).

У своїй проповіді монс. Владо Кошич, Сісацький єпископ сказав, що три великі святі та покровителі Крижевецької єпархії, яких ми святкуємо, є справжніми вчителями віри, які пильнують наші душі. «Ці три святі вирізняються не лише своїми богословськими вченнями, а й своїм життям. Св. Василь особливо важливий у науці про Святого Духа, і церковний собор, що відбувся в Константинополі в 381 році, був натхненний його працею. Він також є батьком східного чернецтва, оскільки він продав усе і пішов жити як відлюдник і заснував перші чернечі правила. Св. Григорій глибоко думав про Пресвяту Трійцю, і його вчення покоління вважали нормою Православ'я», — сказав єпископ Кошич, який особливо висвітлив св. Йоана Золотоустого, відомого проповідника, який був неймовірно прямим і виступав проти моральних спотворень того часу. Він також відповідальний за реформу східної літургії, яка й сьогодні носить його ім'я», — сказав між іншим монс. Кошич.

Наприкінці літургії вперше, і що віднині буде практикою кожного року, єпископ Мілан Стіпич вручив відповідні нагороди особам, які відзначилися у своїй праці та християнському житті. Нагороди отримали: пані Ірина Матієвич з Ліпіка за особливий внесок у опіку українських біженців, о. Мілан Вранешич за 45 років безперервної

праці над друком «Жумберацького багаття» та д-р Горан Іванішевич за сприяння, поширення та культурно-історичні цінності Крижевської єпархії. Відзначили також Асоціацію «Добро добрим» (DoDo) з Великої Гориці, яка у співпраці з Карітасом Крижевської дієцезії провела масштабні гуманітарні акції для допомоги Україні та українським біженцям у Хорватії.

На літургії співав хор Крижевецького кафедрального собору під керівництвом Мартіна Плеші та солістів – Катарини Рончевич, Едіт Нікшич Зельтнер та Озрена Богдановича.

Разом із багатьма вірянами у святкуванні Дня Крижевської єпархії взяли участь Дарко Корен, губернатор Копривницько-крижевської жупанії, мер міста Крижевців Маріо Райн та президент правління будівельної компанії «Робітник» Мірко Хабіянец.

Після літургії в залі «Маріполія Фаро» відбулася коротка презентація документального відеозвіту про минулорічну спільну акцію Карітасу Крижевської єпархії та Асоціації «Добре Добрим» з Великої Гориці щодо допомоги постраждалим від війни Україні та українським біженцям, які знайшли притулок у Республіці Хорватія. Надано допомоги на суму близько 15 мільйонів євро, здійснено понад сотню виїздів у різні міста України, включно з районами, що перебували на лінії бойових дій.

з України проживає в районі Нового Загребу та Великої Гориці, завдяки доброзичливості та привітності отців францисканців, спільнота збиратиметься у францисканській парафіяльній церкві Воздвиження Святого Хреста у Сіреті, Trg Sv. Kriza 1, 10020 Zagreb.

Нижче подаємо перелік інших центрів у Хорватії, де послуги надаються українською мовою, а також імена опікунів та номери їхніх мобільних телефонів. За інформацією щодо богослужінь, а також іншою інформацією звертайтеся до вказаних осіб.

ЗАГРЕБ

Місія в Загребі, церква Воздвиження Святого Хреста в Сіреті, пл. Св. Хреста 1, 10020 Загреб.

Священник отець Андрій Сав'як, Моб.: +385-95-877-3587

ОСІЄК

Парафія Христа Царя, Церква Христа Царя та монастир василіянок, Вілсонова 13, 31000 Осієк.

Священник отець Любомир Стурко Моб.: +385-91-958-3171

СПЛІТ

Парафія Христа Спасителя, церква Богоматері Добрич, Добрич, 2, 21000 Спліт

Священник отець Зеньо Заставні Моб.: +385-95-504-1035

ПІВНІЧНО-ЗАХІДНА ХОРВАТІЯ (Кріжевці, Вараждин, Врбовець, Джурджевац, Копривница та інші)

Парафія Святої Трійці, катедральна церква, Франьє Рачког 32, 48260 Križevci

Священник отець Михайло Симунович, Моб.: +385-98-939-8505

Священник отець Володимир Симунович Моб.: +385-95-394-0534

Всі перераховані люди також користуються додатками WhatsApp і Viber.

КРИЖЕВСЬКА ЄПАРХІЯ УТВОРИЛА ДУШПАСТИРСЬКУ МІСІЮ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ У ХОРВАТІЇ

Війна в Україні привела на нашу батьківщину тисячі людей, які шукали тут притулку та безпеки. Крижевська єпархія визнала необхідність і свою роль у допомозі постраждалим і 28 лютого 2022 року створила Комісію у справах переміщених осіб з України. До складу Комісії були призначені люди, які володіють українською мовою і допомагали у подоланні мовного бар'єру, наданні духовно-пастирської та іншої опіки на місцях. Вже сьогодні члени Комісії регулярно відвідують переселенців з України в кількох містах Хорватії, і можна з впевненістю сказати, що найбільша потреба є саме в столиці Хорватії – в місті Загребі.

Беручи до уваги повідомлення з головних точок подій, а особливо той факт, що люди шукають пресвітера, який би був у їхньому розпорядженні, цим повідомляємо, що Крижевська єпархія декретом № 1000. 2/2023 від 4 січня 2023 р. заснувала МІСІЮ В ЗАГРЕБІ з метою надання душпастирської та духовної опіки людям, переміщених війною з України. Територія, яку охоплює ця місія і над якою вона має юрисдикцію, поширюється на територію всього міста Загреба і Загребської жупанії, а також за її межами, якщо необхідно. Оскільки найбільше переміщених осіб

IN MEMORIAM ДМИТРО ПАВЛИЧКО

На 94-му році життя помер відомий український поет, громадсько-політичний діяч, колишній нардеп і дипломат, Герой України Дмитро Павличко.

Дмитро Павличко – поет, перекладач, літературний критик, публіцист, шістдесятник, громадсько-політичний діяч, у 2004 році йому присвоєно звання Героя України. Кавалер ордена князя Ярослава Мудрого IV, V ступеня (1999, 2009), ордена «За заслуги» III ступеня (1997), ордена Свободи (2015), лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка (1977).

Народився 28 вересня 1929 року. У 1945-46 роках був ув'язнений за справою щодо звинувачення в належності до УПА. Пізніше він був одним із організаторів Народного руху України, Демократичної партії України, перший голова Товариства української мови імені Т. Г. Шевченка. Один з авторів Декларації про державний суверенітет України.

У 1990-1994, 1998-1999, а також у 2005-2006 роках був народним депутатом.

У 1995-1998 роках був послом України у Словаччині, а в 1999-2002 роках – послом України в Польщі.

Народні герої України Дмитро Павличко та Іван Драч одними з перших відвідали Кризовий штаб Союзу русинів і українців Республіки Хорватія у Хорватській Вітчизняній війні. Вони першими разом із кількома іншими запропонували у Верховній Раді України визнати незалежну та суверенну Хорватію. У 1992 році покійний Іван Драч очолював першу офіційну делегацію, яка відвідала Хорватію, а Дмитро Павличко, у 1993 році, другу офіційну делегацію, яка

відвідала хорватський парламент. Як президент УВКР, Дмитро Павличко успішно провів разом з нами Конференцію Європейського конгресу українців у Загребі. Наші численні зустрічі в Україні незабутні. Особливо важливо виділити зустрічі під час усіх Форумів українців у Києві. Незабутнім був і 2000 рік, коли ми відзначали 100-річчя переселення українців до Хорватії. Сьогодні ми маємо кілька пам'яників у Хорватії, заслуговує на увагу пам'ятник Івану Франку в Ліпіку, який Дмитро Васильович Павличко ініціював разом зі своїм другом Романом Любківським. Більшості наших щирих друзів уже немає в живих, вони покинули нас і пішли у вічність, серед них: Іван Плющ, Анатолій Зленко, Іван Драч, Роман Любківський, Михайло Горінь, Анатолій Шостак, Євген Пащенко та багато інших. На превеликий жаль, тепер серед них і Дмитро Павличко. Рідний Стопчатів провів в останню дорогу Дмитра Павличка. У Стопчатіві провели в останню дорогу поета, шістдесятника, громадсько-політичного діяча, кавалера багатьох орденів, Героя України – Дмитра Павличка. Розпочалося все біля рідної батьківської оселі Павличків, де й почався важкий тернистий шлях поета. Опісля панахиди, державний гімн гучно лунав і відбивався від гір, які низько схилилися над труною. Далі скорботний кортеж з тілом рушив вулицями рідного села, де колись зростав Дмитро. Похоронна процесія вирушила до церкви Святої Парескеви, де відбувся чин похорону. Поховали Дмитра Павличка на цвинтарі біля храму, поруч з батьком Василем, матір'ю Параскою та іншою родиною. Вічна пам'ять Герою! Його внесок в культуру та державотворення нашої країни – неоціненний!

Дорогий друже Дмитре Васильовичу, ми завжди з теплою згадуватимемо твій вірш, присвячений Хорватії. Дякуємо за все добро, що ти зробив у своєму житті, за свою родину, за український народ, за Україну, яку ти любив понад усе, за розуміння та підтримку нас, українців у діаспорі, ти завжди залишишся у наших серцях і ми завжди будемо пам'ятати тебе. Хай буде легкою тобі земля українська. Світла і вічна пам'ять та Царство небесне, шановний і дорогий Дмитре Васильовичу!

Вічна і світла пам'ять великому другу українців і русинів Хорватії. Вічний спокій даруй йому, Господи. Слава Україні! Героям слава!

Трибуна на тему - Світ після вторгнення в Україну

У бібліотеці Богдана Огризовича в Загребі, 2 лютого 2023 року відбувся форум та радіо передача третьої програми Хорватського радіотелебачення на тему: «Світ після вторгнення в Україну».

Рік тому на міжнародно визнаній території сучасної незалежної України розгорнулася широкомасштабна агресія Російської Федерації, яка грубо порушила міжнародне право та всі правила міжнародних відносин, а також всі підвалини міжнародного гуманітарного права. Реакцією політичного Заходу, насамперед зі Сполученими Штатами Америки та Європейським Союзом, стала одностайна підтримка атакованого українського народу, посилена військовою, фінансовою та гуманітарною допомогою, а Республіка Хорватія була серед країн, які підтримали Україну та організований український опір. Неприховане і пряме вторгнення путінської Росії в Україну спричинило досі непередбачувані наслідки. За оцінками УВКБ ООН, близько 5 мільйонів біженців покинули Україну, а російська армія, окрім безладного знищення українських міст і сіл, вчинила військові злочини проти мирного населення в низці українських місць, найпомітнішим з яких є Різанина в передмісті Києва - Бучі, в якій загинуло понад 300 мирних жителів. Крім найбільших людських і матеріальних втрат, війна докорінно змінила усталені мирні моделі міжнародних відносин і, безумовно, призвела до нової геополітичної перегруповки і співвідношення сил у світі.

Яка ситуація на українському полі бою та чи видно кінець російській агресії? Що означає перемога у війні для України і як має відбуватися процес реінтеграції та забезпечення постійної стабільності на території? Чи є вторгнення в Україну початком тривалого та масштабнішого конфлікту між світовими державами? У світлі реакції світу

на агресію, як виглядатимуть нові геополітичні відносини сил у світі, на європейському рівні та в найближчому оточенні Хорватії? Яку роль відіграла хорватська дипломатія з початку війни і як Хорватія позиціонуватиме себе в нових геополітичних обставинах? Як біженців з України приймають у Хорватії та які перспективи їхнього повернення чи інтеграції в хорватське суспільство?

Міро Ковач, Мірко Біланджич і Борис Гралюк відповіли на ці та багато інших запитань на сьогоднішньому форумі. Ведучий трибуни: Яків Благоевич Редактор: Крешимір Чоколіч

Популярна і приваблива програма з віртуозним солістом та темпераментним керівником

Загребська філармонія, Бетховен та друзі, Орест Шургот, скрипка, Леош Сваровський, диригент, Концертний зал Лісінського.

Для передплатників свого Блакитного циклу Загребська філармонія вибрала популярну програму для концерту, який відбувся у п'ятницю, 3 лютого 2023 року, у Концертному залі імені Ватрослава Лісінського. У першій частині Концерт для скрипки з оркестром ре мажор, ор. 61 Людвіга ван Бетховена (1770–1827) і в другій частині три симфонічні пісні Влтава, з чеських лугів і гаїв і Шарка (з шостою) із циклу Моя батьківщина Бедржиха Сметани (1824–1884). Диригентську паличку тримав чеський диригент Леош Сваровський (1961), а солістську партію в скрипковому концерті виконав Орест Шургот (1971), концертмейстер Загребської філармонії з 2001 року, який, як і багато видатних учасників оркестру отримав можливість для сольного виступу зі своїм оркестром.

У ролі диригента та соліста виступили двоє музикантів, які закінчили спочатку навчання інструменту, а потім диригування, але обрали різні музичні шляхи. Леош Сваровський закінчив навчання на флейті в Празькій консерваторії в 1981 році та вступив на навчання диригування в Музичну академію в Празі, яку закінчив у 1987 році як останній студент у класі знаменитого Вацлава Неймана (1920–1995). Двома роками раніше він розпочав свою диригентську кар'єру на батьківщині, де був головним диригентом кількох оркестрів, а двері симфонічних оркестрів та оперних театрів світу широко відчинилися для нього, так сьогодні він є головним диригентом Центрального симфонічного оркестру. Виступав із Загребською філармонією - за наявними даними, в 1999 році в Загребі і на шести концертах під час гастролей в Іспанії в містах Убеда, Сарагоса, Памплона, Вальядолід, Ов'єдо і Луго.

Орест Шургот народився в Україні, у Львові, де почав вивчати гру на скрипці, продовжив регулярно навчання

У КИЄВІ ПРОЙШОВ САМІТ УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Президент Європейської ради Шарль Мішель, президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн та президент України Володимир Зеленський зустрілися в Києві 3 лютого 2023 року на 24-му саміті Україна-ЄС. Вони обговорили підтримку України й посилення колективного тиску на Росію задля припинення війни та виведення військ.

У спільній заяві сторони підкреслили історичну важливість рішення Європейської ради від 23 червня 2022 року про надання Україні статусу країни-кандидата на членство в ЄС, а також підтвердили свою відданість поглибленню відносин, заснованих на спільних цінностях і тісних зв'язках.

Представники ЄС заявили про готовність підтримувати подальшу європейську інтеграцію України. ЄС ухвалить рішення щодо подальших кроків, коли всі умови, зазначені у висновку Єврокомісії, будуть повністю виконані. Україна підкреслила свою рішучість щодо виконання необхідних вимог для якнайшвидшого початку переговорів про вступ. ЄС визнав значні зусилля, які продемонструвала Україна, незважаючи на війну.

Єврокомісія підготує доповідь про виконання Україною умов, зазначених у висновку, в рамках регулярного пакету щодо розширення восени. Та представники ЄС зазначили, що Єврокомісія має намір надати оновлену інформацію вже навесні 2023 року, «яка буде передана Україні через відповідні канали».

Євросоюз також зобов'язався надавати постійну підтримку в межах поточних проєктів і програм. ЄС привітав приєднання України до програм ЄС CUSTOMS і FISCALIS, асоціацію з Horizon Europe, Євратом, Цифровою Європою та Програмою єдиного ринку ЄС, а також участь в Органі європейських регуляторів електронних комунікацій.

Сторони обговорили шляхи подальшої підтримки України та посилення колективного тиску на Росію з метою припинення її агресивної війни та виведення військ з України. ЄС заявив, що готовий продовжувати посилювати обмежувальні заходи в тісній координації та співпраці з глобальними партнерами, одночасно забезпечуючи їх ефективне впровадження й запобігаючи обходу санкцій. ЄС також посилить роботу щодо використання заморожених активів Росії для підтримки відновлення України та з метою надання відшкодування відповідно до законодавства ЄС і міжнародного права.

«ЄС підтримуватиме Україну стільки, скільки буде потрібно», – говорить у спільній заяві. Загальна допомога Україні, обіцяна як на рівні ЄС, так і на рівні держав-членів, становить майже 50 млрд євро. Це, зокрема, фінансова,

(1989–1994) та аспірантуру (1994–1996) у Центральній музичній школі в Москві та в Московській консерваторії імені Чайковського. Хоча з 1995 року він присвятив себе викладацькій роботі, його також приваблювала сольна та камерна музика, тому він співпрацював з кількома ансамблями. Після прибуття до Хорватії в 1997 році він продовжував свою викладацьку роботу, а з 2001 року, коли став концертмейстером Загребської філармонії, вивчав диригування в Національній музичній академії імені Миколи Лисенка у Львові, яку закінчив у 2006 році. Ми не знаємо про його виступи як диригента, але крім своєї роботи як оркестрового музиканта, він продовжує викладати гру на скрипці, ставши професором Академії музики в Загребі в 2011 році.

Він один із тих скрипалів, які виконали унікальний цикл із трьох сонат і трьох партит для скрипки соло Йоганна Себастьяна Баха (1685–1750) у Загребі (2018).

гуманітарна, екстрена, бюджетна й військова підтримка. Це також включає зобов'язання надати до 18 млрд євро для короткострокової фінансової допомоги ЄС, фінансування нагальних потреб України й відновлення критичної інфраструктури до 2023 року. Додаткові 10 млрд євро було виділено на підтримку біженців. Україна привітала першу виплату в розмірі 3 млрд євро, яка сприяла зменшенню гострої потреби в ліквідності на початку року.

На прес-конференції президент України Володимир Зеленський подякував лідерам ЄС за візит, зазначивши, що попередження про повітряну небезпеку, яке пролунало під час саміту, не завадило роботі. Президент України також підкреслив, що проведення саміту в Києві через рік після початку повномасштабної війни свідчить про те, що Росія «не зможе розчавити громадян України і всіх європейців».

За словами Зеленського, під час саміту в першу чергу, обговорювалися питання безпеки. «Росія намагається змінити ситуацію на фронті на свою користь, і щоб цього не сталося, ключовим питанням для України є розширення поставок зброї від партнерів», — сказав український президент. Водночас Зеленський подякував ЄС за рішення виділити додаткові 500 млн євро в рамках Європейського фонду миру та запуск місії ЄС з підготовки військового персоналу. Очікується, що цього року в рамках цієї місії підготовку пройдуть 30 тисяч українських військових.

Під час саміту Україна та ЄС домовилися посилити співпрацю щодо відновлення справедливості для «усіх хто постраждав від зла РФ», наголосив Зеленський. У заяві за підсумками саміту зафіксовано спільне бачення щодо необхідності створення правового механізму для притягнення винних у злочині агресії. «Ми постійно працюємо над створенням відповідного трибуналу», - зауважив Зеленський.

Сторони також не обійшли увагою майбутній десятий пакет санкцій ЄС проти Росії. Зокрема, Україна очікує пакет обмежень проти ядерної сфери РФ та ракетної

програми. «Ми говорили про російську ракетну програму, розширення енергетичних санкцій, зокрема, на ядерну сферу, розширення персональних санкцій», - повідомив Зеленський.

Окремою темою саміту стала подальша інтеграція України до ЄС, зауважив Зеленський. «Попри повномасштабну війну прогрес в імplementації Угоди про асоціацію є очевидним. На сьогодні вже виконано 72 відсотки наших зобов'язань», - повідомив український президент.

В Україні сподіваються ще цього року на початок переговорів про вступ до ЄС.

Один з підсумків саміту Україна-ЄС - згода Брюсселя вже навесні оцінити рівень виконання Києвом семи рекомендацій щодо проведення реформ, які Україна отримала разом із статусом кандидата на вступ до Євросоюзу. Досі ЄС відмовлявся надати таку оцінку раніше жовтня 2023 року, що робило неможливим розпочати у 2023 році переговори про вступ до ЄС. «Уперше в нашій спільній заяві саміту зафіксовані наміри розпочати переговори про вступ до ЄС. Мета - почати переговори вже цього року», - наголосив Зеленський.

Ще одним із важливих результатів саміту український державний лідер назвав прогрес у питанні інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС. «Ми схвалили план пріоритетних дій на 2023–2024 роки. Його реалізація зробить Україну де-факто членом Євросоюзу на рівні секторів економіки: промисловість, аграрний сектор, енергетика, цифрові послуги, транспорт, фінансова сфера, митниця», - пояснив Зеленський.

Європейські гості позитивно оцінили прогрес у втіленні реформ в Україні, які доводиться реалізовувати в умовах війни. Як наголошується в підсумковій заяві саміту, ЄС «визнав значні зусилля, які Україна продемонструвала протягом останніх місяців» у виконанні семи критеріїв Єврокомісії. Зокрема, прогрес у забезпеченні незалежної

та ефективної роботи антикорупційних інституцій та приведенні медіа-законодавства України у відповідність до законодавства ЄС щодо аудіовізуальних медіа-послуг. Також ЄС привітав намір України отримати оцінку Венеційської комісії щодо закону про національні меншини.

Водночас Брюссель нагадав про необхідність впровадження судової реформи відповідно до рекомендацій Венеційської комісії. А саме реформи Конституційного Суду та процедури відбору політично незалежних і кваліфікованих суддів Конституційного Суду.

ДЛЯ СОРОКА УЧАСНИКІВ З УКРАЇНИ СТАРТУВАЛА ІНТЕГРАЦІЙНО-ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

У вівторок, 7 лютого 2023 р., у Хорватському католицькому університеті відбулося відкриття Інтеграційно-освітньої програми, а відтак заняття для 40 учасників з України, які в найближчому майбутньому здобуватимуть знання в галузі хорватської мови, історії та культури.

Вступне слово виголосив ректор Хорватського католицького університету проф. доктор наук Желько Таньч. У своїй подяці він відзначив усіх викладачів, які брали участь у створенні Програми та які братимуть участь у навчанні. Він привітав усіх учасників та побажав успіхів. Він також згадав складну ситуацію, в якій опинився український народ, і визнав Програму важливою для інтеграції учасників у хорватське суспільство.

Зі вступним словом виступила також голова Української громади міста Загреб пані Марія Мелешко. Вона подякувала Хорватському католицькому університету та побажала учасникам успішних та ініціативних занять.

Вона підкреслила, що це програма, яка дозволить учасникам інтегруватися в нове середовище та гідне життя, повернувшись до своєї підприємницької діяльності, яку вони успішно вели в Україні.

Після вітальних слів керівник проекту доц. доктор наук Анто Чартоловні, а потім викладачі коротко представилися учасникам. Координатор проекту Карла Жагі, PhD, та дизайнер логотипу, магістерка соціології Анамарія Малесевич, - пояснили візуальну айдентіку програми. Після цього учасникам було роздано рекламні та робочі матеріали, а програма, яку модерувала Матеа Відуліч, магістерка комунікацій, завершилася можливістю поспілкуватися та познайомитися один з одним.

Інтеграційно-освітня програма є першою подібною програмою в Хорватії, яка пропонує міждисциплінарний та комплексний підхід до освіти та інтеграції. Важливість і потенціал цієї програми для хорватського суспільства визнала також німецька фундація Renovabis, фінансово підтримавши проєкт «Інтеграція українських біженців у хорватське суспільство» тривалістю три роки.

Викладачами, які викладатимуть мову, історію та культуру в трьох модулях є: професор доктор наук Маріо Бара, доцент доктор наук Анто Чартоловні, професор доктор наук Тадо Юріч, аспірант Анна Комариця, доцент доктор наук Луція Міхалевич, доцент доктор наук Маріяна Тогонал, доктор наук Карла Жагі та Матеа Відуліч, маг. зв'язок.

Бажаємо всім студентам і вчителям успіхів у навчанні та з'єднанні наших двох культур!

С. О. Ліпар

ІНТЕРВ'Ю З АНІЦЕЮ ДЖАМІЧ, ПОСЛОМ ХОРВАТІЇ В УКРАЇНІ

«Ми живемо під тривогою, але українці з кожним днем все більше переконуються у своїй перемозі». Важливо знати, що українці – не та нація, яка легко скаржиться, вони здатні багато витерпіти, – розповідає досвідчений дипломат.

Вирішальною для відновлення впевненості українських жінок і чоловіків стала підтримка країни з боку міжнародного співтовариства. Це був чіткий знак того, що вони не самотні, каже Аніца Джаміч, посол Хорватії в Україні.

Марко Шполяр, який також є автором цього інтерв'ю, спілкувався з послом Хорватії в Києві.

З нагоди річниці російського вторгнення в Україну ми поговорили з пані Аніцою про те, як виглядає повсякденне життя киян, а також про відставки та звільнення з високих посад в уряді, збройних силах і службах безпеки. Це ознаки послаблення авторитету президента Володимира Зеленського?

«Останнім часом, незважаючи на війну, також випливають на поверхню корупційні скандали. Боротьба з ними, навіть різкішими скороченнями, повністю відповідає європейським стандартам і реформам, які Україна обіцяла виконати в цьому плані ще до початку війни.»

У п'ятницю буде річниця російського вторгнення в Україну. Наскільки за останні 12 місяців зросла впевненість українців у собі по відношенню до сильнішого і більшого сусіда?

– Хоча, за їхніми власними словами, українці готувалися до можливого нападу, але таке враження, що їх якось здивувала масштабність збройних дій. Громадяни, які раптово стали мішенню, були спочатку шоковані, потім схвильовані, а в перші дні кожен сам вирішував, що робити і як діяти, щоб врятувати своє життя та життя своїх рідних. Буквально за кілька днів звістка про напади відправила мільйони українців на захід країни – у вигнання чи еміграцію. Негайно було оголошено воєнний стан, запроваджено мобілізацію (для чоловіків від 18 до 60 років та для медичних професій незалежно від статі), введено комендантську годину (у Києві з 17.00 до 8.00), яка інколи тривала понад 24 години в день, щоб максимально успішно виконати необхідні дії.

Що стосується логістики в Києві, то маршрути громадського транспорту були кориговані, мости здебільшого закриті, блокпости введені, станції метро перетворені на притулки, робота шкіл призупинена, постачання незабаром відчувало дефіцит основних продуктів харчування (борошна, хліба та молочних продуктів, фруктів та овочів), але за тиждень все налагодилося, крім постачання палива. Усі ці біди спіткали мешканців України наприкінці лютого минулого року, викликавши жах, можливо, спочатку втрату впевненості у собі. Потім настав час зосередитися

на вирішенні ситуації. Завдяки взаємній солідарності та солідарності міжнародної спільноти життя увійшло в певну регулярність і потроху поверталася впевненість у собі.

Як я вже згадувала, підтримка міжнародної спільноти була вирішальною у відновленні впевненості у собі. І то через гуманітарну, військову та будь-яку іншу допомогу, а особливо через власну присутність, яка була чітким знаком українцям, що вони не самотні. Крім того, важливо знати, що українці не є нацією, яка легко скаржиться, вони здатні багато витерпіти, особливо щодо обставин, на які вони не могли безпосередньо вплинути. У перші дні війни, коли Київ мав впасти за три дні, а керівні особи мали бути якимось чином усунені, те, що вони не виїхали з Києва, що вони залишилися в країні зі своїми громадянами, значно додало цій загальній впевненості в собі. Впевненість у собі, загалом, зростає з кожним днем, і показником цього є те, що вони все більше впевнені у своїй перемозі.

Який масштаб руйнування Києва? Як часто немає світла, чи є проблеми з громадським транспортом, опаленням, водопостачанням, газом... Поліці магазинів напівпорожні?

– Київ, безумовно, є постійним об'єктом атак. Ми знаємо, що на самому початку вторгнення він зазнав сильних атак, тому що метою було знищити столицю, паралізувати життя в ній і налякати або розігнати правлячу структуру, щоб вони залишили людей обезголовленими. Однак цього не сталося. Сьогодні Київ, як і решта України, живе під тривогою. Удари все ще спрямовані по окремих об'єктах, але також і по цивільних. Небезпека може посилитися, коли Київ відвідають високопосадовці з інших країн. Усвідомлюючи важливість подій, які відбуваються в Києві, протиповітряна оборона надзвичайно ефективна. В Україні, в тому числі в Києві, воєнний стан. Він продовжується кожні три місяці (спочатку щомісяця) і триває до 20 травня з можливістю продовження. Це означає, що також введено комендантську годину, скорочено працюють магазини, вимикають громадське освітлення вночі, тому введено обов'язкову світлову розмітку для пішоходів під час вечірньої прогулянки вулицею. Однак багато чого нормалізувалося: громадський транспорт працює, укриття готові, відключення електроенергії відбуваються згідно з оголошеннями, водопостачання поки що задовільне, магазини повністю укомплектовані. Але будь-яка можлива атака може порушити відновлений баланс, і тоді ми повертаємося до конкретних умов.

Скільки робочих місць в Україні зникло з початку війни, чи стає безробіття соціально-політичною проблемою країни?

– Важко точно відповісти на ваше запитання. Дані, якими ми володіємо, говорять про безробіття, яке, за офіційними даними, у 2022 році становило 30 відсотків. Це й не дивно, тому що значну кількість людей було мобілізовано, частина втекла, тому їх місця були заповнені. Водночас деякі робочі місця, насамперед у приватному секторі, були закриті. Згідно з прогнозами, цього року рівень безробіття становитиме близько 26 відсотків. Однак у цих воєнних обставинах важко мати чітку картину та дані. Але безперечно, що безробіття не є серйозною соціальною чи політичною проблемою. Все це могло проявитися в післявоєнний період. Не забуваймо, що це країна, яка чекає відновлення в усіх сферах, тож можна очікувати, що робота знайдеться для кожного працездатного українця.

Наскільки впав рівень громадян навіть у тих частинах України, які зазнали великих руйнувань?

– Війна, взагалі кажучи, дуже вплинула на падіння рівня громадян України, де б вони не були. Ми помітили, що ціни зросли в рази, особливо на продукти харчування, ліки та інші життєво необхідні речі. У перші дні війни, у загальній ейфорії та страху перед дефіцитом, люди купували, не питаючи ціни. Але й на цьому прийшов кінець, бо виявилось, що запасатися не потрібно і тепер усе є. Але за вищою ціною, що значно знижує купівельну спроможність. Водночас, незважаючи на кризу, ціни на енергоносії не зросли, а на неокупованих територіях регулярно виплачуються зарплати, пенсії та соціальні виплати.

Останнім часом відбулося багато змін, відставок і звільнень на високих посадах в уряді, а також на високих посадах у збройних силах і службах безпеки. Це ознаки перших тріщин в адміністрації президента України та послаблення авторитету Володимира Зеленського?

– Вже цілий рік тут триває воєнний стан і дії найвищої інтенсивності. Все це призводить до втоми, навіть природно зрозумілої, бо не варто забувати, що всі, включно з чиновниками – державними, обласними та місцевими – живуть тут під повним напруженням. Ця напруга разом із великою відповідальністю за людей, які їм довірені та чие життя під загрозою, також може призвести до певних упущень чи помилок, але зміни неминучі. Останнім часом, незважаючи на війну, на поверхню виходять корупційні скандали. Боротьба з ними, навіть у формі більш різких скорочень, цілком відповідає європейським стандартам і реформам, які Україна обіцяла здійснити ще до початку війни.

Коли ви ходите вулицями Києва, чи часто ви помічаєте на обличчях городян втому від війни чи непокору та гордість за успішне протистояння сильнішому сусіду?

– Країна, яка була втягнута у війну і населення якої через війну було переміщено чи вивезено на фронт, обов'язково сприйме будь-яке повернення території як успіх. Я б не сказала, що в першу чергу помічаю гордість чи непокору, перш за все спостерігаю надію, краще сказати бажання перемоги

та якнайшвидшого закінчення війни. Не забуваймо, що діти чекають на своїх батьків, матері на своїх синів, дружини на своїх чоловіків... І всі в Хорватії знають, скільки тривоги викликає кожна новина. Беззаперечно, кожен українець відчуває гордість за свій успіх на полі бою. Моральний дух справді високий, люди дисципліновані, доручення міського голови виконують. Навіть ми, коли виходимо з притулку через кілька годин, чомусь відчуваємо, що ми щось виграли, тому що, ну, ми пережили ще одну потенційну атаку.

Як виглядає ваш типовий робочий день? Як виглядає розпорядок дня посла в зоні бойових дій?

— Треба починати опівночі, коли починається новий день. Не раз зустрічали новий день у притулку. І жодного разу за ту ж ніч ми не поверталися до укриттів. А якщо будильника немає, день починається з виходу на роботу, де збираються всі співробітники посольства і починається звичайний робочий день. Давайте розподілимо завдання і приступимо до виконання робочих завдань. Звичайно, я дуже часто маю зустрічі поза межами посольства, робочі обіди, консультації, і все це супроводжується невизначеністю, тому що якщо спрацьовує сигналізація або пропадає світло, вода, газ, все зупиняється. Розшукується найближче укриття та чекаємо, коли мине тривога. І ми продовжуємо там, де зупинилися. Робочі обіди і навіть сніданки є більш поширеною формою спілкування, ніж неформальні вечери. Діяльність, яка за звичайних обставин була багаторазовою протягом дня, була зведена до набагато менш частих зібрань. У цих умовах ми із задоволенням ходимо на культурні заходи, поодиночці чи групою: в театри (які працюють навіть у цих надзвичайно складних для культури умовах), музеї (більшість з яких відчинили свої двері), галереї... Не тільки для того, щоб відпочити, але особливо для того, щоб морально підтримати їхні зусилля вижити навіть у ці часи. Ви не повірите, як вони чекають на нас!

Який імідж має Республіка Хорватія серед пересічних громадян, а який – серед політичної еліти та високопосадовців України?

– Імідж Республіки Хорватія з точки зору репутації в Україні дуже високий. Вони пам'ятають війну в Хорватії, а тепер краще розуміють нас і цінують те, чого ми досягли. Те, що ми повернули наші території і після кривавої війни, яка багато в чому виснажила Хорватію – особливо економічно і демографічно – увійшли до ЄС і НАТО. Відзначено успіхи Хорватії і в спортивній сфері, а найцікавішим є, звичайно, футбол. Тут є багато вболівальників, які, якщо не грає Україна, вболівають за Хорватію. Яскравий слід у популярності хорватського футболу залишили й хорватські футболісти, які колись грали тут, а потім залишилися пов'язані з українським клубним футболом. У туристичному плані багато українців відвідали Хорватію, хоча наша країна не є найбільш вигідним у фінансовому плані напрямком для українців. І це в першу чергу через нашу прекрасну країну, а також через людей, а також через контент, який їм надається. Українські високопосадовці та політична еліта, як ви її називаєте, вислають Хорватію справді дружньою країною, а хорватський народ – дуже близьким, майже рідним. А хорватський народ, який, за деякими дослідженнями, переселився з нинішньої української області Закарпаття на територію нинішньої Хорватії, ментально і зазвичай дуже близький до українського народу, і схожість прослідковується і в прізвищах і в топонімах.

Наскільки була помічена участь Хорватії у загальній європейській фінансовій, гуманітарній та військовій допомозі Україні?

– Нелегко виміряти внесок будь-якої країни, включно з Хорватією, у цю допомогу, яка є щедрою в усіх відношеннях, хоча, можливо, з огляду на обставини, недостатньою. Українці усвідомлюють, що в одній сфері окрема країна може допомогти більше, ніж в іншій. У цьому сенсі вони дуже вдячні за будь-яку допомогу. Вони чуйні та дуже цінують будь-які зусилля, спрямовані на допомогу. Тому вимірюють не кількість, а якість допомоги. За цим загальним враженням Хорватія займає високе місце. І це тому, що вона прийняла багатьох біженців, що дало можливість великій кількості дітей мати відпочинок, а також навчання в Хорватії. Яка з першої хвилини надавала різні форми допомоги, особливо значну підтримку європейського шляху України, а також дипломатичну присутність в останній рік війни. І щоб до допомоги долучилися не лише державні установи, а й громадяни, прості люди, які щиро співчують стражданням українського народу.

Автор: Марко Шполярь; Опубліковано: 23 лютого 2023 р.

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНЦІВ ПРЕЗИДЕНТА ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО У РІЧНИЦЮ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ

“24 лютого мільйони з нас зробили вибір: не білий прапор, а синьо-жовтий стяг. Не втеча, а зустріч. Зустріч ворога. Опір і боротьба. Це був рік болю, жалю, віри та єдності. І це рік нашої з вами незламності. Знаємо, що це буде роком нашої з вами перемоги!”, - наголосив Зеленський.

Президент зазначив, що на початку війни у когось був страх, у когось — шок, хтось не знав, що сказати, але всі відчували, що робити. На дорогах з'явилися затори, але багато хто їхав по зброю. З'являлися черги. Хтось стояв на кордонах, але багато хто – до військкоматів і ТрО.

“Наша віра зміцніла. Зміцнів наш дух. Ми вистояли в перший день повномасштабної війни. Ми не знали, що буде завтра, але точно зрозуміли: за кожне завтра треба битися! І ми бились. І вигризли кожну добу. І ми вистояли в другий день. А далі – в третій. Три доби, які нам відводили на життя. Погрожували, що за 72 години нас не існуватиме. Але ми вистояли в четвертий день. А потім у п'ятий. А сьогодні стоїмо рівно один рік. І досі знаємо: за кожне завтра треба битися!” - сказав Президент.

Він подякував усім, завдяки кому триває опір.

“Це всі наші захисники та захисниці. Збройні Сили України. Сухопутні війська, наша піхота й танкісти. Повітряні

та Військово-Морські сили. Артилерія, ППО, десантники, розвідники, прикордонники. ССО, СБУ, Нацгвардія, поліція, ТрО – усі наші сили безпеки й оборони. Завдяки вам стоїть Україна. І ми витримали лютий місяць і лютий початок війни”, - зазначив Зеленський.

Повний текст звернення Президента до українців.

Великий народе великої України!

Рік тому в цей день із цього ж місяця близько сьомої ранку я звернувся до вас із короткою заявою, тривалістю всього 67 секунд. У ній пролунали дві найголовніші й тоді, і зараз речі. Те, що Росія почала проти нас повномасштабну війну. І те, що ми сильні. Ми готові до всього. Ми всіх перемаємо. Бо ми – це Україна!

Так розпочалося 24 лютого 2022 року. Найдовший день нашого життя. Найважчий день нашої новітньої історії. Ми прокинулися рано й відтоді не засинаємо.

У когось був страх, у когось – шок, хтось не знав, що сказати, але всі відчували, що робити. На дорогах з’явилися затори, але багато хто їхав по зброю. З’являлися черги. Хтось стояв на кордонах, але багато хто – до військкоматів і ТрО.

Ми не підняли білий прапор, а стали боронити синьо-жовтий. Не злякалися, не зламалися, не здалися. Символом цього стали прикордонники зі Зміїного й маршрут, за яким вони відправили «руській военний корабль».

Наша віра зміцніла. Зміцнів наш дух. Ми вистояли в перший день повномасштабної війни. Ми не знали, що буде завтра, але точно зрозуміли: за кожне завтра треба битися!

І ми бились. І вигризали кожну добу. І ми вистояли в другий день. А далі – в третій. Три доби, які нам відводили на життя. Погрожували, що за 72 години нас не існуватиме. Але ми вистояли в четвертий день. А потім у п’ятий. А сьогодні стоїмо рівно один рік. І досі знаємо: за кожне завтра треба битися!

Я дякую всім, завдяки кому триває наш опір. Це всі наші захисники та захисниці. Збройні Сили України. Сухопутні війська, наша піхота й танкісти. Повітряні та Військово-Морські сили. Артилерія, ППО, десантники, розвідники, прикордонники. ССО, СБУ, Нацгвардія, поліція, ТрО – усі наші сили безпеки й оборони. Завдяки вам стоїть Україна. І ми витримали лютий місяць і лютий початок війни.

А далі була весна. Нові атаки, нові рани, новий біль. Всі побачили справжнє нутро нашого ворога. Обстріли пологового будинку, драмтеатру в Маріуполі, Миколаївської ОДА, площі Свободи в Харкові, вокзалу в Краматорську. Побачили Бучу, Ірпінь, Бородянку. Весь світ чітко усвідомив, що насправді означає «руській мір». На що здатна Росія.

Водночас світ побачив, на що спроможна Україна. Це нові герої. Оборонці Києва, захисники «Азовсталі». Нові подвиги, які здійснювали цілі міста. Харків, Чернігів, Маріуполь, Херсон, Миколаїв, Гостомель, Волноваха, Буча, Ірпінь, Охтирка. Міста-герої. Столиці незламності. Нові символи. А разом із цим – нові оцінки та прогнози щодо України.

Перший місяць війни. І перший перелом у війні. Перші зміни у сприйнятті світом України. Вона не впала за три доби. Вона зупинила другу армію світу.

Ми зазнавали нових ударів щодня, дізнавалися про нові трагедії щодня, але витримали завдяки тим, хто викладався на повну щодня. Заради інших.

Це наші медики, які рятують поранених бійців на передовій, роблять операції під обстрілами, приймають пологи у бомбосховищах, лишаються на чергуванні днями й тижнями. Як наші рятувальники та пожежники, які витягують людей із-під завалів та з вогню в режимі 24/7. І наші залізничники, які без сну й зупину евакуювали сотні тисяч українців від початку війни.

А далі були перші наступи, перші здобутки, перші звільнені території. Перша й не остання Чорнобаївка. Вигнання окупантів із Київщини, Сумщини та Чернігівщини. Наша «Стугна». «Вільха». Наш «Нептун» і крейсер «Москва», який іде на дно. Перший «Рамштайн». І другий за всю історію ленд-ліз.

Україна здивувала світ. Україна надихнула світ. Україна об’єднала світ. На доказ можна сказати тисячі слів, але достатньо кількох. HIMARS, Patriot, Abrams, IRIS-T, Challenger, NASAMS, Leopard.

Я дякую всім нашим партнерам, союзникам і друзям, які стоять пліч-о-пліч із нами весь рік. Я радий, що міжнародна антипутінська коаліція зросла настільки, що потребує окремого звернення. Я зроблю його незабаром. Обов’язково.

Я також дякую нашому зовнішньополітичному війську. Дивізії наших дипломатів, послів, представників у міжнародних організаціях та інституціях. Усі, хто б’є окупантів вогнем і мечем міжнародного права, домагається нових санкцій, визнання держави-терориста державою-терористом.

Війна змінила долю багатьох сімей. Переписала історії наших родин. Змінила наші звичаї та традиції. Раніше дідуся розказували онукам, як били нацистів. Тепер онуки розповідають дідусям, як б’ють рашистів. Раніше мами й бабусі плели шарфики, тепер плетуть маскувальні сітки. Раніше діти просили в Санти смартфони, гаджети, тепер же віддають кишенькові й збирають кошти для наших бійців.

За рік фактично кожен українець когось втратив. Батька, сина, брата, маму, доньку, сестру. Кохану людину. Близького друга, колегу, сусіда, знайомого. Мої співчуття.

Майже в кожного в телефоні є хоча б один контакт, що більше ніколи не підніме слухавки. Не відповідь на sms «Ти як?». Ці два простих слова набули за рік війни нового значення. Щодня мільйони українців мільйони разів писали чи промовляли до рідних і близьких це запитання. Щодня хтось не отримував відповіді. Щодня окупанти вбивали наших рідних і близьких.

Ми не зітремо їхні імена ні з телефонної, ні з власної пам’яті. Ми ніколи їх не забудемо. Ми ніколи цього не пробачимо. Ми ніколи не заспокоїмося, доки російські вбивці не понесуть заслужену кару. Кару міжнародного трибуналу. Суду Божого. Наших воїнів. Або всіх їх разом узятих.

Вирок очевидний. Дев'ять років тому сусід став агресором. Рік тому агресор став катом, мародером і терористом. Ми не маємо сумніву, що вони понесуть відповідальність. Ми не маємо сумніву в тому, що на нас чекає перемога.

Влітку ми відчули це. Ми пройшли 100 днів війни. Ми отримали статус кандидата до ЄС, повернули Зміїний, почули першу «бавовну» в Криму, побачили салюти на складах окупанта й Антонівський міст.

Серпень став першим місяцем, коли окупанти не взяли жодного українського міста. Погрози й ультиматуми про денацифікацію змінилися на жести доброї волі. І ми відчули тоді: наша перемога неминуча. Вона близько. Вона буде.

І далі була осінь. І наш контрнаступ. Звільнення Ізюма, Балаклії, Куп'янська, Лимана, Херсонської області й міста Херсона. Ми бачили, як люди там зустрічали наших військових. Як берегли український прапор. Як дочекалися України.

Я хочу зараз звернутися до тих, хто все ще чекає. До наших громадян, які зараз перебувають у тимчасовій окупації. Україна не залишила вас, не забула про вас, не відмовилася від вас. Так чи інакше ми звільнимо всі наші землі. Ми зробимо все, щоб Україна повернулась. А всім, хто зараз вимушено перебуває за кордоном: ми зробимо все, щоб ви повернулися до України. Щоб це стало можливим.

Ми будемо боротись і повертати кожного нашого поленого. І лише це все разом буде перемогою.

Ми бачимо її навіть у темряві. Попри постійні масовані ракетні удари й відключення електроенергії. Ми бачимо світло цієї перемоги.

У спогадах про перші відчуття 24 лютого 2022 року люди називають шок, біль, невизначеність. Через рік після повномасштабного вторгнення віра в перемогу становить 95%. Головна емоція, яку ми відчуваємо, думаючи про Україну, – це гордість.

За кожного українця, кожну українку. Гордість за нас. Ми стали одним великим військом. Ми стали командою, де хтось знаходить, хтось пакує, хтось привозить, але всі – донатять.

Я дякую нашим людям, дякую нашій багатомільйонній армії волонтерів і небайдужих громадян, які можуть зібрати й дістати все необхідне.

Ми стали одним цілим. Наші журналісти й медіа єдиним фронтом воюють проти брехні та паніки.

Ми стали однією родиною. Серед нас більше немає чужих чи незнайомих. Українці сьогодні – це всі свої. Українці прихистили українців, відкрили свої домівки й серця для тих, хто був змушений рятуватися від війни.

Ми витримуємо всі погрози, обстріли, касетні бомби, крилаті ракети, дрони-камікадзе, блекаут, холод. Ми сильніші за це.

Це був рік стійкості. Рік небайдужості. Рік мужності. Рік болю. Рік надії. Рік витримки. Рік єдності.

Рік незламності. Лютий рік незламності.

Його головний підсумок – ми вистояли. Ми не зазнали поразки. І зробимо все, щоб цього року здобути перемогу!

Слава Україні!

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР АНДРЕЙ ПЛЕНКОВИЧ У РІЧНИЦЮ НАПАДУ

Вторгнувшись в Україну минулого року, Росія продовжила те, що розпочала в 2014 році, заявив прем'єр-міністр Андрей Пленкович у четвер на засіданні уряду, де було вирішено, що Хорватія підніме український стяг у п'ятницю.

“Це безпрецедентний акт, коли Росія вторглася на вільну і незалежну, міжнародно визнану територію України. Вона продовжила те, що розпочала в 2014 році”, - сказав Пленкович.

Хорватія завтра відзначить першу річницю російського вторгнення в Україну підняттям українського прапора, таке рішення ухвалив уряд на сьогоднішньому засіданні.

«Наслідки агресії були безпрецедентними і трагічними: десятки тисяч убитих, мільйони біженців і вигнанців, зруйнована інфраструктура по всій Україні. Наслідки цієї агресії помітні і в Європі, і в усьому світі, і в Хорватії», - сказав Прем'єр-міністр.

Пленкович нагадав, що Загреб підтримував Київ протягом останнього року – політично, дипломатично, фінансово, гуманітарно та військово.

«Ми продовжуватимемо це робити з повною солідарністю та переконанням, що ми робимо правильні кроки в кожному мить протягом останніх 12 місяців, і так буде в майбутньому – як на двосторонній основі, так і в рамках міжнародних інституцій», - сказав він.

Прем'єр-міністр додав, що сьогодні вранці зустрівся з українською громадою в Хорватії та подякував їм за «сприяння прийняттю співвітчизників з України», яких, за їхніми оцінками, у певний час було від 22 до 30 тисяч.

Державний секретар Міністерства закордонних і європейських справ Зденко Лучич заявив, що загальна допомога Хорватії Україні перевищила 160 мільйонів євро.

Лучич зазначив, що уряд своїми рішеннями надав цій країні гуманітарну допомогу на суму понад шість мільйонів євро, а хорватські компанії передали Україні продовольство та ліки на суму близько мільйона євро.

У п'ятницю 24-го лютого 2023 року, - Пленкович поспілкувався з послом України в Загребі Василем Кириличем, і вони разом запалили свічки в пам'ять про жертв російської агресії.

“Будь-які зусилля, які призведуть до мирного вирішення, завжди корисні”, - сказав Пленкович журналістам після розмови з послом України в Хорватії Василем Кириличем у приміщенні посольства України в Загребі. Він додав, що основою дій України є план президента

Володимира Зеленського, «який отримав широку підтримку міжнародної спільноти».

Президент України наприкінці року представив свій мирний план з 10 пунктів, який передбачає відновлення територіальної цілісності України в міжнародно визнаних кордонах і виведення російських військ з країни.

Пленкович поспілкувався з Кириличем з нагоди відзначення першої річниці російської агресії проти України і разом запалили свічки в пам'ять про жертв агресії. Разом з прем'єр-міністром був віце-прем'єр Томо Медведь.

Кирилич подякував Хорватії за «рішучу підтримку» та провів паралель між захистом України від російської агресії та Вітчизняною війною у Хорватії. «Той, хто захищається, завжди перемагає. Це українці, це були хорвати», - сказав український посол. «Та сама історія і та сама модель - зовнішня агресія проти свободи народу і країни», - додав він. Кирилич також зазначив, що українці «надихаються» великою підтримкою Хорватії. «Ми переможемо, тому що ми на боці правди», - підсумував він.

Пленкович зазначив, що своїм приїздом він демонструє «повагу та підтримку українського народу», а також «солідарність» у річницю жорстокої російської агресії. Він нагадав, що російський план полягав у поваленні демократично обраної влади в Україні за кілька днів. План провалився через «мужність і рішучість українського народу, солдатів і керівництва», - сказав Пленкович. «Дух того, хто захищає своє, незламний. Той, хто захищає своє, не може програти», - додав він, зазначивши, що це ще один зв'язок між Хорватією та Україною. Прем'єр-міністр Хорватії зазначив, що впевнений, що Україна досягне своїх цілей - свободи та територіальної цілісності. «Ми хочемо, щоб вони якомога швидше реалізували свою свободу, і щоб в Україні запанував мир», - підсумував він. / Хіна

ЧЛЕНИ УКПТ КОБЗАР ЗАГРЕБ У РІЧНИЦЮ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ В УКРАЇНІ

У п'ятницю, 24 лютого, в річницю великого російського вторгнення в Україну, делегація УКПТ «Кобзар» Загреб поклала свічки до пам'ятника Тарасу Шевченку та запалила свічки за всіх жертв війни в Україні. Після чого взяли участь у Божественній літургії та Молитві за Україну, організованій Українською місією Крижевацької єпархії на чолі з єпископом монсеньйором Міланом Стіпічем у церкві Святого Хреста в Загребі. Наступного дня, 25 лютого, вони приєдналися до мітингу на підтримку України на площі Бана Йосипа Єлачича, організованого Посольством України за підтримки міста Загреб.

Того і попереднього дня президент УКПТ «Кобзар» Загреб Сławко Бурда взяв участь у телевізійних передачах в студії «OTV Zagreb» і „24 sata“, в яких йшлося про війну в Україні, засудження російської агресії та підтримку України, а також солідарність з українським народом.

ЛІТУРГІЯ ЗА МИР В УКРАЇНІ В УКРАЇНСЬКОМУ МІСІЙНОМУ ЦЕНТРІ В ЗАГРЕБІ

У п'ятницю, 24 лютого 2023 року, у каплиці парафіяльного храму Воздвиження св. Хреста в Загребі – Сігет, монс. Мілан Стіпич, владика Крижевецької єпархії відслужив Святу Літургію за мир в Україні, а потім молебну поминальну (Панахиду) за всіх полеглих у війні в Україні. Завдяки доброзичливості отців-францисканців із Сігету та декрету єпископа Стіпича, у церкві Воздвиження св. Хреста, з 28 лютого цього року діє Місійний центр для біженців з України, які оселилися в Загребі та його околицях. Єпископу Мілану співслужили отець Андрій Сав'як, ієромонах і священник, відповідальний за душпастирство українських біженців, отець Ненад Краячич, директор Карітасу Крижевацької єпархії та парох Прібича, - Мрзло Полі і Печного, та отець Іван Скалівський, парох Метліки та Радатовича. Численні українські греко-католики зібралися, щоб помолитися за свою Батьківщину, де вже рік триває війна і де багато людей було переселено, а чимало загинуло. Єпископ Стіпич закликав зібраних українських вірян не втрачати надії та віри в Божу любов і промисел. «Хоч іноді ми не розуміємо Божих планів, оскільки ми лише обмежені своїми переконаннями люди, ми твердо віримо у воскресіння Христа та перемогу над смертю та злом, і тому як християни ми ніколи не втрачаємо надії, віри та любові. Ми як Церква з вами, щоб забезпечити вам людську солідарність і християнську любов як братів і сестер у вірі в ці важкі для вашої Батьківщини та народу часи. Глибоко співчуваємо Вам і всьому українському народові та ревно молимося за мир на Вашій Батьківщині. Католицька Церква є однією великою родиною Бога в усьому світі. І тут завжди почуваеться гостинним, збираєшся на молитву, причащаєшся святих Таїнств і посилаєш молитви до Всемогутнього Бога за мир на зруйнованій війною Батьківщині. І як Церква, і як нація, ми в Хорватії пережили жахи під час Вітчизняної війни та важку долю біженців, і вважаємо своїм святим обов'язком робити все можливе, щоб полегшити рани всіх тих, хто сьогодні страждає через війну. Тут до ваших послуг священник, який розмовляє українською мовою, для всіх духовних і

МІТИНГ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ НА ПЛОЦІ БАНА ЄЛАЧИЧА В ЗАГРЕБІ

25 лютого 2023 року на площі Бана Єлачича відбувся мітинг на підтримку України, організований Посольством України в Хорватії, через день після першої річниці російського вторгнення. Серед спікерів було багато політиків, а головною ідеєю було, як стверджують самі організатори, вшанування пам'яті жертв агресії проти України, заклик до світових лідерів збільшити допомогу Україні у захисті її державності та посилити тиск на агресора.

Серед тих, хто зібрався на сцені, були представники Уряду Республіки Хорватія, представники парламенту Хорватії, представники міста Загреб, представники Європейського парламенту, іноземні послы, акредитовані в Республіці Хорватія, неурядові організації та асоціації, які одна за одною висловлювали заохочення, підтримку та мир.

Серед перших виступив посол України Василь Кирилич. У своїй промові він акцентував увагу не тільки на жахах війни, але й на мужності України та її народу.

Після українського посла слово взяла посол Швеції Діана Хелен Мадуніч, яка заявила, що слід покласти край нападу Росії, і що цього можна досягти лише спільними зусиллями всіх членів ЄС.

„Російське вторгнення нагадало нам, що права людини не можна сприймати як належне, оскільки це напад на наші спільні цінності, тому ми повинні продовжувати підтримувати Україну, адже вони захищають не лише свою країну, а й європейські основи свободи. Усі учасники продовжуватимуть підтримувати Україну до самої її перемоги,“ - зазначила посол Швеції.

В своєму виступі євродепутат Карло Ресслер сказав: «Ми тут, щоб віддати данину поваги мільйонам українців,

які вже рік є жертвами нещадної антицивілізаційної Росії та воюють за свою свободу, а також за майбутнє Європи, якою ми її знаємо сьогодні».

Депутат Європарламенту Тоніно Піцула зазначив, що «хорвати показали, що знають, як допомогти українцям у скрутні, коли ті опинилися в ситуації, в якій ніколи не були в новітній історії». Він зазначив, що Україна виявила велику мужність, додавши, що «можна зробити висновок, що військова спецоперація перетворилася зі швидкого захоплення України у війну проти всього вільного світу».

Томіслав Томашевич, мер міста Загреб, був серед багатьох, хто виступав на площі, і сказав усім українським біженцям, що їм завжди раді в цьому місті, що вони допомагали в його розвитку і що тут для них завжди буде місце.

«Для мене велика честь, що разом із посольством нам вдалося організувати це зібрання у річницю дня розгортання російської агресії проти України. Ми в Хорватії знаємо, що означає війна, ми це пережили і нікому не бажаємо цієї війни. Загреб настільки ж багатий, наскільки багатий культурною різноманітністю. Українці в Загребі, як і інші національні меншини, діють дуже давно. Вони зробили внесок у розвиток цього міста протягом історії, але також і сьогодні. Хочу подякувати всім українцям і українкам за те, що вони сьогодні є частиною цього життя. Дякуємо також усім жителям Загреба за те, що вони з таким відкритим серцем приймають біженців,» - сказав мер Томіслав Томашевич.

Міністр оборони Томо Медведь висловив підтримку українському народу від імені Прем'єр-Міністра Андрея Пленковича. «Російська агресія є джерелом величезних українських страждань, масових переслідувань і знищення власності. Україна є жертвою російської агресії, а Хорватія може бути лише на одному правильному боці. На боці свободи і демократичної України, з якою ми поділяємо ті самі цінності. Я нагадую всім нам, що в грудні 1991 року Україна була першим членом ООН, який визнав незалежність Хорватії, і що ми всі знаємо, як багато це значило для нас, тому Хорватія сьогодні стоїть поруч з Україною, як Україна стояла поруч з нами у найважчі дні новітньої історії Хорватії,» - сказав Медведь.

Від імені Президента Хорватського Парламенту Гордана Яндрокевича виступив - Давор Іво Штієр. Штієр сказав, що, незважаючи на плани Путіна, сьогодні в Україні майорить синьо-жовтий прапор, додавши, що «Європа хоче не конфлікту, а підтримки жертв».

«Рік тому Хорватія також прийняла рішення, що не можна бути нейтральними перед обличчям такого роду агресії. Давайте всі скажемо «НІ» путіну та диктатурі, але «ТАК» європейському миру та солідарності. Перед пам'ятником бана Йосипа Єлачича ми згадуємо 1848 рік, коли вперше замайорів наш триколон. Це все ще об'єднує нас, але також зобов'язує бути гідними духу свободи та підтримувати Україну в таких ситуаціях,» - сказав Штієр.

HRVATSKA ZA UKRAJINU!

Skup podrške ukrajinskom narodu i Ukrajini!

Subota, 25.02.2023. u 13:00 sati
Trg bana Josipa Jelačića, Zagreb

УКРАЇНЦІ ТА СЛОВЕНЦІ В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ ЗІБРАЛИСЯ У ЛЮБЛЯНІ

Українці та словенці з траурною панахидою за жертвами та постраждалими в першу річницю російського вторгнення на Україну зібралися у Любляні.

У першу річницю російського військового нападу на український народ і державу (24 лютого 2022 року), у неділю, 26 лютого, у храмі св. Єрнея в м. Шишка, українська греко-католицька громада в Словенії разом із друзями та прихильниками скорботною панахидою східного обряду пом'янули всіх жертв, поранених, викрадених, біженців та інших постраждалих співвітчизників.

Богослужіння (архієрейську службу Богу) очолив греко-католицький єпископ Крижевський монс. Мілан Стіпич із Загреба, також відповідальний за словенських греко-католиків, разом із одним священиком і дияконом, люблянського греко-католицького пароха Михайла Хардія та Горазда Басташича з Нового Міста. На Сомашевалі також був присутній митрополит Станіслав Зоре, архієпископ Любляни, у супроводі священиків Боштяна Превца, Йоже Марі Осредкара та бірітуса Янеза Потішека. На траурній церемонії також був присутній Апостольський нунцій в РС монс. Жан-Марі Спейх, Посол США Джеймі Харпутьян, заступник Посла України Богдан Торопцев та інші гості.

Архієрейську літургію виконував словенський Вселенський хор із характерними старослов'янськими візантійськими співами, а також співав словенську Хвалу Спасу. Літургія відправлялася в обох формах (що є постійним у східній літургії), читання були словенською, хорватською та українською мовами, а також проповідь наприкінці літургії, яка завершувалася «панахидою» — жалобою, обряд померлих і спів «Вічна пам'ять».

Новиною було також і те, що Любляна отримала підтверджений декрет про заснування своєї греко-католицької парафії з парохом Михайлом Я. Хардієм, і що в церкві св. Єрнея, яку передали в користування францисканцям Шиштофа, вперше було зведено невеликий «іконостас» — типову для Східної Церкви «перегородку» між костелом і пресвітерієм, прикрашену іконами.

Після церемонії гості та віруючі спілкувалися за частуванням, а подія супроводжувалася не лише болем, а й надією на мирне майбутнє та вдячністю українців за всю благодійну допомогу, прийом у Словенії та за велику солідарність зі своїми людьми.

Греко-католицький єпископ Монс. Мілан Стіпич (у проповіді наприкінці служби сказав):

«Сьогодні тут зібралися всі – греко-католики, римо-католики, Святий Престол в особі Апостольського Нунція, Українська держава через своє представництво, посол США, якому я особливо вдячний – зібралися, щоб помолитися за мир, за кінець війни в Україні та за упокій душ усіх невинно полеглих на війні. Розпочинається Великий піст, можливість змінитися, причаститися Тіла і Крові Ісуса і стати подібними до Ісуса Христа: добрими людьми, святими людьми, людьми, які принесуть радість, мир і Боже благословення всім навколо нас».

Дипломат Богдан Торопцев, заступник Посла України в Республіці Словенії висловив наступне:

«Сьогодні ми відзначаємо сумний, страшний і жахливий день: рік тотального нападу Росії на Україну. Позаду дуже важкий рік: рік страждань, втрат, сліз і болю. Водночас це був рік боротьби, рік опору, рік надії та міцної віри. Ми протрималися цей рік завдяки нашим безстрашним воїнам, завдяки нашим хоробрим людям, завдяки нашим міжнародним друзям і союзникам. Сьогодні ми вшанували всіх, хто віддав своє життя за Україну, за її волю, за її майбутнє. Сьогодні наші молитви і наші думки з усіма невинними жертвами цієї безглуздої, цієї жорстокої і жахливої війни, яку Росія розв'язала проти нашої землі. Через рік, незважаючи на всі страхи і весь біль, ми все ще сповнені непохитної довіри до Бога, до України, до справжніх друзів, до українського народу, віри в перемогу і, звичайно, віри в справедливість і мир в Україні».

Джеймі Гарпутьян, посол США в Словенії промовив: «Мені дуже приємно і велика честь бути сьогодні тут, коли ми згадуємо жертв війни. Мета моєї участі – вшанувати як тих, хто загинув, так і тих, хто продовжує мужньо боротися з російською агресією. Для мене це була дуже емоційна церемонія».

Архієпископ Станіслав Зоре сказав: «По-перше, прикро, що ми маємо робити такі панахиди-прохання за покійних, які померли абсолютно без потреби. Коли я слухав звернення владки Мілана про пожертвування своїм життям, мені спало на думку, що ніхто з них не пожертвував своїм життям – їх життя забрали. Цих людей убили, їх убили, вони були б раді жити далі, але ця їхня смерть – це злочин. Це правильно усвідомлювати це і робити все, що в наших силах. У силах християнина завжди молитися. Щоб він молився за навернення сердець, щоб він молився за тих, хто переживає насильство, щоб ненависть не поселялася в них, а з іншого боку, щоб ми робили все можливе, щоб допомогти тим, хто залишився там, хто відчуває щоденну незахищеність, життя в небезпеці, і тих, хто втік. Щоб вони відчували турботу, увагу та прийняття в нашій християнській спільноті».

Андрій Гивка, президент Українського товариства Любляна – Київ виступив зі словами: «Сьогодні для мене велике свято. Всі присутні дихали як одне ціле: словенці, греко-католики, римо-католики, православні... Було великою честю бачити пана нунція, архієпископа Зорета та нашого владика (єпископа) із Загреба. Я вражений тим, що ви, словенці, такі хороші люди, що так підтримуєте Україну. Ми, українці, переживаємо цю річницю з великою гордістю, ентузіазмом, що ми настільки згуртувалися як нація, і що світ нас підтримує. Війна страшна, але ми віримо, що в ній перемаємо і не можемо програти, бо віримо, що Бог з нами, а ми з ним. Навіть опонент говорить від імені

Бога, але Бог може бути лише на боці справедливості. Водночас ми вдячні видавництву «Дружина», де ми завжди знаходили місце для наших промоцій, і багато років тому ви видали одні з найкращих українських поезій, які тільки могли, відому збірку віршів Тараса Шевченка «Кобзар», за що ми особливо вдячні Dr. Янез Гріль.»

Михайло Йозафат Гарді, парох новоствореної люблянської греко-католицької парафії наголосив:

«Ця подія має велике значення для нашої молоді парафії. Ми всі присутні з високими гостями зібралися через цю нещасливу подію і принесли нашу молитву в пам'ять жертв всіх невинних, які постраждали від війни протягом цілого року, як кадило до Божого престолу. Жодна війна ніколи не буває благословенною, вона приносить лише великі страждання та смерть. Скільки бідуючих дітей, скільки зруйнованих сімей – це жах. Тому я тішуся сьогоднішньою подією, яка є духовним збагаченням для нашої парафії, для Любляни та для Словенії та є внеском у наше християнське покликання, що християни піклуються один про одного, особливо в такі важкі хвилини».

Вірні, священники та єпископи заспівали заключну молитву скорботної панахиди за покійними разом із Словенським екуменічним хором.

ПОСОЛ УКРАЇНИ В РЕСПУБЛІЦІ ХОРВАТІЯ ВАСИЛЬ КИРИЛИЧ ДАВ ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКИМ ЗМІ

Протягом останнього року війни із Хорватії на адресу Києва надходили абсолютно суперечливі сигнали. З одного боку, прем'єр-міністр Андрей Пленкович висловлювався на підтримку України, з іншої – лунали заяви президента Зорана Мілановича про небезпеку такої солідарності. Це мало доволі дивний вигляд, особливо враховуючи той факт, що Хорватія на собі відчула, що таке агресія сусідів. Упродовж п'ятирічної війни (з 1991 по 1995 рр.) вона також боролась за незалежність і цілісність. Країна протистояла об'єднаним великосербським силам – сербських екстремістів у Хорватії, союзної Югославської Народної Армії та Сербії і Чорногорії. З 1 квітня 2009 року Республіка Хорватія є членом НАТО, а з 1 липня 2013 року – членом ЄС. Тому позиція цієї країни так чи інакше теж впливає на загальноєвропейську політику.

«Главком» поспілкувався з послом України у цій країні Василем Кириlichem, аби з'ясувати, чому ж існує розбіжність у поглядах між главою держави і главою уряду на нашу війну?

У серпні 2022 року президент Хорватії Зоран Міланович заявив, що санкції ЄС проти Росії не працюють і розплачуватися за них зрештою будуть європейські громадяни. Окрім того він заявляв, що Крим ніколи не буде українським. То якою ж є офіційна позиція Хорватії і чи не можна вважати слова Мілановича підтримкою Росії?

З першого дня війни хорватський уряд заявив, що

бути з Україною – моральна відповідальність, уряд сильно заангажований в підтримку України та засуджує повномасштабну російську агресію проти України. Уряд сильно підтримує Україну за різними напрямками – фінансово, гуманітарно, експертно, у військовій сфері також. Хорватія надає, здається, більше допомоги, ніж вона має ресурсів. Вона це робить послідовно і системно. Про цю допомогу уряд не говорить публічно, не виступає із заявами.

Хорвати і хорватки пережили свою історію захисту своєї держави. І від Дубровника до Загреба, від Вуковара до Чаковця більшість підтримує Україну.

Водночас, хорвати обережні і чутливі. Їхня країна невелика, тому вони оцінюють ситуацію з точки зору безпеки. Вони переживають за свою країну і публічно стримані.

Але єдина інформація, яка була подана офіційно, – про те, що Хорватія виділить 1 млн. євро на генератори для України. А як щодо військової допомоги, адже навіть Марокко передає нам танки?

Уряд Хорватії надав посильну допомогу. Однак ця тема не є предметом публічного обговорення за згодою обох сторін.

Повертаючись до заяв президента Хорватії. За процедурою, він подає кандидатуру прем'єра, а також має певний вплив на зовнішню політику. Як ви можете розтлумачити позицію президента?

Хорватія – парламентська республіка і, власне, з цієї моделі державного управління впливають всі повноваження посадових осіб. Тут неформально склалось так, що

прем'єр міністр у відносинах з ЄС представляє Хорватію, а президент представляє Хорватію у відносинах з НАТО. Однак, зовнішня політика визначається парламентом, реалізовується урядом, зокрема, МЗС.

Тобто це неофіційна позиція – його заява, що Хорватія не надасть Україні танків?

Хорвати роблять все дуже тихо. Чому так? Бо якщо це буде робитися голосно, то бажання Хорватії допомогти Україні може ускладнитися. Є чимало популістів, які могли б наробити галасу, а потім все це мало б продовження у вигляді заяв президента.

Прості хорвати намагаються перейматися виключно своїм життям, кожен хорват двічі на рік планує відпочинок взимку і влітку. Для них все хорватське – найдосконаліше і найкраще. Природа, кухня, мова, культура, історія. Вони дуже пишаються, коли іноземці розмовляють їхньою мовою.

Для нас зараз головне – реальні дії, а не заяви. Наприклад, у жовтні цього року в Загребі буде проведено міжнародну донорську конференцію з розмінування.

Минулого року Хорватія виступила з ініціативою проведення першого міжпарламентського міжнародного саміту Кримської платформи, у якому взяли участь більше, ніж 52 делегації. Деякі інші країни не дуже хотіли, щоб їхні столиці прийняли цей саміт. У Хорватії парламент та уряд, не обговорюючи, миттєво ухвалили таке рішення.

На рівні уряду Хорватії є розуміння безпекових процесів в регіоні, тут не вважають російську агресію чужою війною. Вони прекрасно розуміють, що це вибухівка, яка може дуже сильно резонувати на весь регіон і, власне, на їхню країну.

Зараз готуються візити двох міністрів до України. А потім, безумовно, в Україну приїде і прем'єр-міністр. Зараз це погоджується службами обох сторін.

Пане Василю, а чому виникла проблема з навчанням українських військових в Хорватії? Адже навіть міністр оборони Резніков заявив, що наші військові поїдуть на навчання до цієї країни.

(Зітхає) Рішення парламенту тоді не відображало об'єктивну картину підтримки Хорватією України. На превеликий жаль, це внутрішнє політичне протистояння стало перешкодою для участі Хорватії в Європейській місії з навчання українських військових.

Якихось особливих аргументів проти цього не було. Я щоденно проводив консультації, найбільше з представниками опозиції. Хтось з політиків навіть публічно заявляв, що український посол тепер живе у парламенті.

Справді, правляча більшість внесла ініціативу щодо навчання українських військових у Хорватії. Але внутрішнє політичне протистояння в країні вплинуло на результат (для прийняття рішення не вистачило чотирьох голосів, рішення приймається двома третинами парламенту – «Главком»).

Я по сьогоднішній день отримую десятки листів від хорватів, починаючи від пропозицій, чим допомогти, до готовності йти боронити Україну.

По дорозі до посольства зустрівся намальований на

стіні жовто-блакитний прапор з написом «Слава Україні» латинськими літерами. Можете сказати, як на побутовому рівні хорвати ставляться до того, що відбувається в Україні?

Згаданий вами напис, що біля однієї із зупинок під горою Медведниця, існує з минулого року, з червня. І він неушкоджений. Ніхто не додав до нього жодної літери чи якогось знака. Це багато про що каже. На дискотеках хорватська молодь танцює з прапорами України і під синьо-жовте освітлення прожекторів. Ще один сюжет. На днях у Хорватії завершили відбір учасників на Євробачення, яке пройде у Ліверпулі. Перемогла група Лед-3 з антивоєнної піснею. Я читав її текст. Там сильне послання паліям війни, які ненажерливо заглядають на чужі території і намагаються їх захопити.

Не могу не запитати, наскільки великі впливи росіян у Хорватії? Чи правда, що росіяни зараз намагаються переховати свої капітали саме в цій країні?

Для деяких представників цієї держави щось приховувати десь є способом вижити. Вони намагаються щось приховати усюди. Роблять це і тут. Але тут у рамках уряду працює координаційна рада з питань санкцій, яку очолює державний секретар з політичних питань МЗС. І хорвати дуже чітко дотримуються санкційної політики ЄС. Вони не лише підтримують і підтримали усі десять пакетів санкцій, але й самі виступають з ініціативами. З восьмого пакету на пропозицію Хорватії та декількох інших держав ЄС було вилучено виняток, який би дозволяв країнам Західних Балкан продовжувати постачання російської нафти, зокрема до Сербії хорватським нафтопроводом JANAF. Тому хорвати абсолютно відстежують усі процеси відповідно до правового поля ЄС.

Але ж сама Хорватія продовжує імпортувати російські нафтопродукти. Тобто виходить що ця країна не приєдналась до санкцій. Чому?

Хорватія чітко підтримує санкційну політику ЄС. Дійсно, одним з продуктів, які імпортує Хорватія з Росії, є вакуумний газойль. Але ця норма була чітко прописана.

Як сталося так, що яхта Irina VU компанії родини російського олігарха Алішера Усманова та його дружини Ірини, яка була в списку «заморожених» активів через санкції ЄС, безперешкодно покинула територію Хорватії? Чи можна це вважати прикладом того, що хорватська влада толерує великий російський бізнес?

Правоохоронні органи Хорватії швидко зреагували, затримали п'ятеро осіб, відкрили кримінальне провадження проти них. Йдеться про хорватів, які дали дозвіл на вихід яхти, начальника порту, капітана і тих, хто керував яхтою. У середині міністерства транспорту звільнили керівників підрозділу з питань портів. Зараз ведуться слідчі дії, триває розслідування цього правопорушення.

Повторюсь, влада миттєво спрацювала. Я би наразі не робив якихось припущень, бо тривають слідчі дії. Я думаю, що слідство швидко завершиться і все стане зрозумілим.

А є якась статистика про замороження російських капіталів у Хорватії?

У Хорватії наклали арешт на нерухомість деяких людей з близького оточення Путіна. Вони тут мали або яхти, або

вілли на узбережжі. Хорвати знають, кому вони належать. І, відповідно, як каже координатор з санкцій, якщо людина є в санкційному списку, то її власність підлягає арешту. Дехто з росіян уже почав продавати свою нерухомість хорватам.

А яка ситуація з українськими біженцями тут? Скільки їх, як їх приймають хорвати?

За інформацією міністерства внутрішніх справ, у Хорватії станом на кінець січня зареєстровано 22 843 українців. Це багато для маленької країни. Однак Хорватія зацікавлена в тому, щоб прийняти ще більше українців. Колись прем'єр Хорватії сказав, що вони готові прийняти сто тисяч українців.

Хорвати прийняли українців по-родинному. Дехто віддав свої будинки для проживання. Не квартири – будинки!

Крім того, у хорватському уряді створена спеціальна міжурядова робоча група з прийому українців. Все працює дуже швидко, тут можна зареєструватись за один день. Допомога від влади невелика, але українці мають можливість безкоштовно жити.

Крім того, сьогодні одним з ключових напрямків роботи посольства і моя відповідальність як посла є оздоровлення членів родин захисників України. Якщо родина захисників України в безпеці, то, очевидно, що впевненіше і міцніше почуває себе сьогодні захисник.

Це безперервний процес?

Так, це абсолютно не означає, що оздоровлення відбувається тільки влітку. Наприклад, з 16 січня по 1 лютого на острові Крк перебувала група з 45 дітей захисників України. Діти відвідали Плітвіцькі озера і багато інших унікальних місць, пам'ятників культури та архітектури.

А хто оплачував це перебування?

Проживання, екскурсії, харчування – все це бере на себе хорватська сторона. Минулого року я три тижні їздив уздовж узбережжя і вів переговори з мерами міст і керівниками регіонів (жупаній). Переконавав, що це найменше, що ви могли б зробити для України – сприянням оздоровленню дітей.

Нещодавно приїхала нова група з 45 дітей, які розміщені в готелі поліцейської академії. Вони кожного дня мають екскурсії, їдуть до моря, відвідують замки.

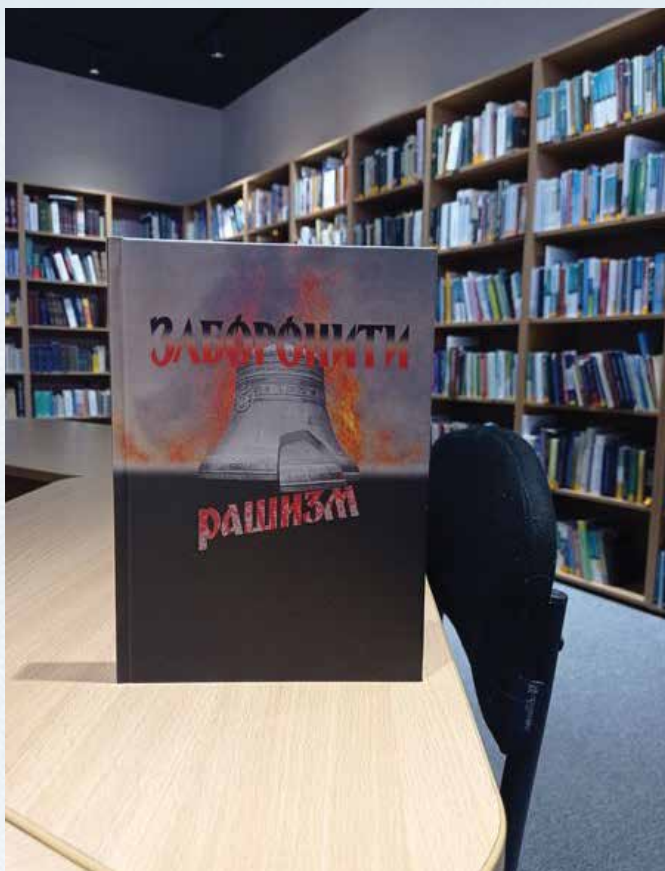
Чи може Хорватія чимось допомогти Україні на шляху до НАТО і ЄС?

Так, дійсно, Хорватія має найсвіжіший досвід вступу до ЄС. У липні 2023 року виповниться 10 років від цього вступу. Колись прем'єр-міністр Хорватії, будучи ще євродепутатом, запропонував створення Двосторонньої робочої групи з передачі досвіду Хорватії Україні. Але треба розуміти, що контекст і передумови вступу України та Хорватії до ЄС абсолютно різні.

Я мав розмову з міністром юстиції Хорватії і ми домовились, що Хорватія виступить організатором проведення міжнародної конференції щодо кримінального переслідування воєнних злочинців. У Хорватії є прокурори, які мають такий досвід, а також адвокати, які захищали національних героїв Хорватії, проти яких було порушено кримінальні справи. / Микола Сірук, для «Главкома»

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КОЛЕКТИВНОЇ МОНОГРАФІЇ «ЗАБОРОНИТИ РАШИЗМ» В УНІВЕРСИТЕТІ Б. ГРІНЧЕНКА (КИЇВ)

28 лютого 2023 року до вшанування пам'яті доктора філософських наук, професора, ректора Київського університету імені Бориса Грінченка (2007-2022 рр.) - Віктора Огнев'юка в Університеті Грінченка відбулася презентація колективної монографії «Заборонити рашизм». Представлення книги проходило у змішаному форматі (очно-дистанційному) в корпусі №1 Університету (вул. Л.Лук'яненка, 13-Б). На презентацію прибули і доєдналися через платформу ZOOM десятки провідних науковців України, іноземні друзі та партнери Університету. Високопрофесійний колектив авторів колективної монографії був присутній в залі і, власне, їхні почергові виступи склали цілісну картину презентації «Заборонити рашизм».

Загалом, у книзі досліджуються витоки формування російського месіанства та експансіонізму, які стали підґрунтям до творення імперської ідеології «русского мира», набули гіпертрофованих рис та вилилися у пряму військову агресію проти суверенної держави Україна. Велика увага в монографії приділена дослідженням про історичні витоки

формування української цивілізації та її конкуренцію з Московією (Росією) за природні та інтелектуальні ресурси і блага української нації. У книзі також подається визначення рашизму як ідеології й суспільної практики сьогодення.

Авторами розділів монографії є такі науковці: Андреев Віталій Миколайович, доктор історичних наук, професор кафедри історії України Київського університету імені Бориса Грінченка; Брехуненко Віктор Анатолійович, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу актової археографії Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України; Відейко Михайло Юрійович, доктор історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри археології та давньої історії Київського університету імені Бориса Грінченка; Гирич Ігор Борисович, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу джерелознавства нової історії України Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України; Гуменюк Борис Іванович, доктор історичних наук, професор, Надзвичайний і Повноважний Посол, ректор Дипломатичної академії України при МЗС України; Масенко Лариса Терентіївна, докторка філологічних наук, професорка, академік АН ВШ України, професорка кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія», провідна наукова співробітниця Інституту української мови НАН України; Митрофаненко Юрій Станіславович, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри теорії і методики середньої освіти Комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»; Огнев'юк Віктор Олександрович, доктор філософських наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка; Огризко Володимир Станіславович, кандидат історичних наук, міністр закордонних справ України (2007–2009), керівник Центру дослідження Росії; Палій Олександр Андрійович, кандидат політичних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри політології та соціології Київського університету імені Бориса Грінченка; Піскун Валентина Миколаївна, докторка історичних наук, професорка, завідувачка відділу джерелознавства новітньої історії України Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України; Полянський Павло Броніславович, кандидат історичних наук, доцент, заступник державного секретаря Кабінету Міністрів України; Сергійчук Володимир Іванович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії світового українства Київського національного університету імені Т. Шевченка; Чернега Петро Макарович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри етнології та краєзнавчого туризму Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Ідейним натхненником та ініціатором написання монографії був Віктор Огнев'юк. На жаль, йому не судилося дожити до дня виходу книги і презентації роботи, на яку він витратив багато часу і зусиль.

У першому розділі монографії Віктор Огнев'юк зазначає: «Україна стала одним з найважливіших епіцентрів світової історії, що проявлялося на всіх етапах її розвитку – від доби палеоліту до сучасності. Ця історія є нелінійним, мультикультурним та багатоетапним державотворчим

процесом, що розгортається упродовж тисячоліть». Про саму монографію Віктор Олександрович зауважує: «У пропонованій книзі на основі достовірних джерел та сучасного історико-філософського бачення історичного процесу розкриваються усі періоди становлення української цивілізації – від поселень перших людей та протодержавних утворень до відновлення державності України наприкінці ХХ ст. Особлива увага приділена складним процесам етно- та державогенезу, тягlosti націєтворчого процесу та перервності державотворення, боротьбі за збереження національної ідентичності та державного суверенітету України».

У висновках «Заборонити рашизм» зазначено так: «Нині Україна стоїть на рубежі західного світу, воюючи з рашизмом не лише як з ідеологією виключності й месіанства, але й з жорстокою практикою винищення української нації. Наша нація обстоює природне право жити на своїй землі, за своїми законами, власними правилами співжиття й цінностями. А ідеологія й практика рашизму мають піддатися суспільному осуду в світовому обширі».

Віriamo, що монографія «Заборонити рашизм» стане ще одним вагомим інтелектуальним воїном у боротьбі з нашим ворогом, який нині вбиває наших дітей, батьків, синів, дочок, рідних. Ми звільнимо свою землю від рашистів і Україна буде розвиватися як вільна процвітаюча демократична країна поміж усієї світової спільноти.

Галина Саган

Post scriptum

28 лютого 2023 року до вшанування пам'яті доктора філософських наук, професора, ректора Київського університету імені Бориса Грінченка (2007-2022 рр.) Віктора Огнев'юка в Університеті Грінченка відбулася презентація колективної монографії «Заборонити рашизм». Цей захід отримав великий і позитивний розголос в Україні та поза її межами. Ми запросили на презентацію книги партнера нашого факультету - Голову Загребського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» (Загреб, Хорватія) пана Slavko Burda - Славка Бурду. Через кілька хвилин після завершення презентації пан Славко надіслав листа.

Публікую лист за згодою з паном Славком.

Шановна пані Галино, дякую Вам за можливість стежити за презентацією книжки про рашизм. Цікаво та повчально було слухати всіх ведучих та авторів. Цими днями в Хорватії виходить вже третя книга хорватською мовою про Україну та про російську агресію проти України. Автором третьої книги є відомий хорватський історик і науковець, доктор наук Анджелко Мілардович, а презентація книги відбудеться 15 березня. Він також пише про рашизм і подібне до того, що сьогодні обговорювалося. Навіть у сусідній Словенії книжки видають, у Сербії та Чорногорії вони вже видані. Прошу Вас написати невеличку статтю для журналу «Слово Кобзаря» про цю презентацію сьогоднішньої книжки. Дякую Вам, Вашим колегам і студентам університету – всього найкращого та вітаю з виданням цієї монографії.

З повагою Славко Бурда.

Допомагаємо ЗСУ і Нацгвардії боротися з ворогом у звичний для нас спосіб.

У ЗАГРЕБІ ВІДБУЛИСЯ ВИБОРЧІ ЗБОРИ КИРИЛО-МЕТОДІЇВСЬКОГО ХОРУ

У неділю, 5 березня 2023 року, у греко-католицькій семінарії відбулися виборчі збори Кирило-Методіївського хору.

Близько сорока присутніх високо оцінили роботу Кирило-Методіївського хору, зважаючи на небезпідставні перерви в діяльності та роботі, викликані пандемією. В продовженні сесії одногolosно прийняли подані звіти. Після закінчення повноважень старе керівництво та колишній президент, - пані Едіта Нікшич Зельтнер, були звільнені від своїх обов'язків. Після цього учасники хору обрали нове керівництво, а також представили новий план на наступний період. На зборах також були вручені подяки найдостойнішим членам. У парафіяльному храмі була відслужена свята літургія за всіх померлих учасників хору.

Новим президентом на виборчій асамблеї Кирило-Методіївського хору одногосно обрано - докторку Дубравку Хранілович. Вона є активним учасником хору протягом тридцяти років, і, обравши її президентом, членство висловило їй особливу довіру. Пастор Данієль Вранешич побажав успіхів у роботі новій президентці Дубравці Хранілович, оголосивши про подальшу підтримку парафією Святих Кирила і Методія діяльності Кирило-Методіївського хору.

громадою Крижевської єпархії в Боснії та Герцеговині. Греко-католицький вікаріат складається з десяти парафій, а віряни – українці за національністю, нащадки переселенців з Галичини часів Австро-Угорщини. Єпископ Стіпич привітав нового нунція та побажав йому успішної та благословенної роботи як представника Святішого Отця на новій посаді.

Монс. Чуллікатті проповідував на тему Євангелія першої неділі Великого посту, де описується зустріч Ісуса з учнями Пилипом і Нафанаїлом, у якій Господь запрошує їх пізнати Його як Месію. «У сьогоднішньому Євангелії ми почули, як Пилип, використовуючи ті самі слова Ісуса, відкриває Нафанаїлу особу Ісуса: «Іди й подивися!» (Ін., 1, 46). Старе прислів'я говорить: «Бог зустрічає вас там, де ви є», тобто неможливо пізнати людину, якщо не зустрітися з нею особисто і не розділити її радості та печалі. Тому, зі свого боку, Ісус йде назустріч своїм першим учням, знаходить їх там, де вони живуть, і запрошує їх слідувати за ним. Бог ніколи нічого не нав'язує проти нашої волі. Бог завжди бажає для нас життя і благословення, він бажає нашого найвищого блага, навіть якщо іноді багато хто обирає смерть замість життя, а прокляття замість благословення», — сказав нунцій Чуллікатті. «У житті ми неминуче стикаємося з труднощами, випробуваннями, розчаруваннями та поразками, і ми нелегко їх долаємо. Іноді цей гіркий досвід доводить нас до сліз або створює напругу, кризи, розбіжності, рани і навіть травми. Зростання віри у житті не завжди легке і часто воно може стати дуже болісним, особливо якщо віра очікує від нас особистого вибору між життям і смертю, між добром і злом. Потім кожен із нас повинен зробити цей рішучий крок і прийняти правильне і непохитне рішення, щоб вчасно досягти кінцевої мети», — наголосив архієпископ Чуллікатті. «Дорогі брати і сестри, сьогоднішнє Євангеліє говорить нам, що не можна йти за Ісусом, залишаючись там, де ми є, або ще гірше, залишаючись там, де ми були в минулому. Ви не можете йти за Господом і в той же час залишатися тим самим, зі своїми ідеями, з тими ж точками зору. Якби ми були в тих самих ситуаціях і з тими ж людьми, які думають, як ми, ми адаптувалися б до тих самих ідей і ніколи не зростали б. Розвиватися означає зустрічати різних, нових людей, різні ситуації, різні обставини. Треба рухатися далі, щоб прогресувати, рости, ходити та існувати. Інакше

ВЛАДИКА МІЛАН СТІПІЧ ТА АПОСТОЛЬСЬКИЙ НУНЦІЙ ФРАНЦИСК АССІЗІ ЧУЛЛІКАТТА СЛУЖИЛИ ЛІТУРГІЮ У ПРНЯВОРУ

З нагоди початку Великого посту, у неділю, 5 березня 2023 р., Крижевський владика монс. Мілан Стіпич та Апостольський Нунцій у Боснії та Герцеговині архієпископ Франциск Ассізі Чуллікатта у співслужінні священників греко-католицького вікаріату Крижевської єпархії в Боснії та Герцеговині, відслужили Божественну Літургію свт. Василя Великого в греко-католицькій парафіяльній церкві Преображення Господнього в Прняворі.

Літургію співали місцеві співаки парафії та хор кафедрального собору з Крижевців, а також було багато вірян. Греко-католицькі віряни Боснійсько-Герцеговинського вікаріату відзначають цю неділю як Першу неділю Великого посту, оскільки дотримуються Східної Пасхалії (обчислення Великодня), а також це була нагода, щоб новий Апостольський Нунцій в Боснії та Герцеговині Архієпископ Чуллікатта, який був призначений Папою Франциском від 1 жовтня 2022 року, зустрілися з греко-католицькою

ми ризикуємо скам'яніти. Отже, в житті необхідно робити певні кроки і приймати певні рішення, бо інакше повільно приходиш до повного паралічу; треба зіткнутися з певними страхами, треба через них пройти, їм треба протистояти», — сказав Нунцій.

Говорячи про війну в Україні, представник Святішого Отця звернувся до українських біженців і сказав: «Як тут не згадати той дуже болісний час, який ви, дорогі українські віруючі, переживаєте вже більше року, через сумну трагедію війни, що вона не перестає сіяти смерть і розруху на вашій любій Україні. Як нещодавно сказав Папа Франциск: «Руїни війни в Україні є відчутним знаком того жаху, який триває вже понад дванадцять місяців». Зовсім нелегко жити в таких абсурдних ситуаціях без близькості та довіри до Бога, щоб якось впоратися з такими труднощами. Але ми впевнені, що Бог завжди більш інтенсивно присутній серед вас у ваших стражданнях, справді, Бог страждає разом з вами, тому що Він не може вчинити інакше, коли Його сини та дочки страждають без жодної провини. У Своїй доброті та справедливості Бог завжди захищає невинних і слабких, і їхні благання, звернені до Нього, ніколи не залишаються без відповіді. Зрештою, перемога життя над смертю і перемога добра над злом належить Богові. В очікуванні Бога, який негайно прийде на допомогу, витре твої сльози і полегшить твій біль, будь певен, що Всевишній завжди з тобою, що Він ніколи не покине тебе, що скоро простягнеться його могутня рука і зробить так, щоб промені так бажаної та довгоочікуваної весни знову розквітли протягом зими, відроджуючи у вас живу надію на багатообіцяюче майбутнє миру, яке знову з'явиться у ваших серцях і у ваших родинах», — підкреслив Апостольський Нунцій. Наприкінці літургії також склали присягу нові члени Прняворського парафіяльного церковного комітету.

Після літургії відбулося зібрання всіх присутніх в Українському греко-католицькому душпастирському центрі, до якого приєдналися священики помісної Православної Церкви та імам ісламської громади в Прняворі. Нунцій Чуллікатті був задоволений живою греко-католицькою громадою, а також добрими екуменічними відносинами, які вона підтримує з іншими релігійними громадами.

IN MEMORIAM ДМИТРО КОЦЮБАЙЛО – ДА ВІНЧІ

27-річний легендарний командир штурмової бригади Дмитро Коцюбайло «Да Вінчі» загинув 7 березня на обороні Бахмута. Герою з Прикарпаття в листопаді минулого року виповнилося 27.

10 березня Героя України Дмитра Коцюбайла похоронили на Аскольдовій могилі в Києві.

Напередодні, 9 березня, відбулося прощання із Коцюбайлом у його рідному селі Бовшів на Прикарпатті.

Він народився 1995 року в Івано-Франківській області, закінчив художній коледж. У 18 років був учасником Революції гідності. З Майдану відразу пішов на війну у складі Добровольчого корпусу «Правий сектор». У 2014 році отримав важке поранення в Пісках Донецької області, після одужання повернувся на фронт. 17 березня 2016 року Дмитро Коцюбайло був призначений командиром 1-шої окремої штурмової роти «Вовки Да Вінчі» ДУК ПС, яка переформатована в батальйон. У 2021 року Дмитрові Коцюбайлу присвоїли звання Герой України за особисту мужність, виявлену в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України.

У селі Бовшів Бурштинської громади попрощалися з Героєм України Дмитром Коцюбайлом

Дмитро Коцюбайло (позивний «Да Вінчі») – перший доброволець, якому Президент України Володимир Зеленський присвоїв звання Герой України прижиттєво.

З Героєм України прийшли попрощатися багато людей. Панахида за загиблим воїном відбулася у Будинку культури в селі Бовшів Бурштинської міської громади.

На своїй сторінці у мережі «Фейсбук» голова Івано-Франківської ОВА зазначила, що Дмитра називали найталановитішим молодим військовим. З 18-тирічного віку хлопець захищав Україну від російських окупантів. «Да Вінчі» тривалий час був лідером підрозділу «Вовки Да Вінчі». Згодом – командиром батальйону у 67 бригаді ЗСУ.

У юності Дмитро любив займатися творчістю, працював з гранітом та шкірою, кував метал. Із друзями проводив розкопки у місцях боїв Другої Світової війни. Займався спортом, зокрема, легкою атлетикою, футболом, байдарками. Позивний «Да Вінчі» закріпився за воїном через те, що до Революції Гідності він навчався у художньому ліцеї.

Минулого року Дмитро увійшов до рейтингу «30 до 30: особи майбутнього» від Forbes. Дмитро Коцюбайло загинув в бою під Бахмутом за Україну. Про загибель військовослужбовця повідомив Президент України Володимир Зеленський у відеозверненні, назвавши Дмитра Коцюбайла «людиною-символом» та «людиною-хоробрістю».

Похорон Дмитра Коцюбайла відбулася 10 березня у Києві.

У Києві пройшла церемонія прощання з Героєм України Дмитром Коцюбайлом («Да Вінчі»).

Церемонія відбулася на Майдані Незалежності.

До цього у Михайлівському золотоверхому соборі пройшов чин похорону за загиблим захисником. На нього прийшло багато цивільних громадян і військових - загалом кілька сотень осіб. Люди тримали у руках жовто-сині прапори і прапори «Правого сектору». Президент України Володимир Зеленський також був присутній на богослужінні у Михайлівському Золотоверхому соборі. Перед входом у Михайлівський собор військові тримали прапори підрозділу «Вовки да Вінчі». Після закінчення чину похорону люди пройшли ходою від Михайлівського собору до Майдану Незалежності, де і пройшла церемонія прощання з Коцюбайлом.

Люди вигукували гасла: «Слава Україні - Героям слава», «Слава нації - смерть ворогам», «Україна - понад усе», «Смерть цапапу путіну», «Герої не вмирають», «Слава ЗСУ», «Смерть московській федерації» та інші. Присутні співали пісень, зокрема «Марш української армії» та «Червону калину».

Віддати шану Героєві прийшли тисячі людей, серед них - Головнокомандувач Збройних сил України Валерій Залужний, міністр оборони України Олексій Резніков, начальник Головного управління розвідки МОУ Кирило Буданов, міський голова Києва Віталій Кличко та інші.

Наприкінці церемонії оркестр військових виконав гімн України. Труну вкрили українським прапором і винесли з Майдану Незалежності, завантажили у авто і повезли на церемонію поховання.

Вічна і світла пам'ять! Вічний спокій даруй йому, Господи.

Слава Україні! Героям слава!

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИГИ «ПАНДЕМІЯ COVID-19 ТА ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ» У ЗАГРЕБІ

У середу, 15 березня 2023 року, в Будинку журналіста в Загребі професор політології Анджелко Мілардович презентував свою нову книгу «Пандемія Covid-19 і війна Росії проти України».

Анджелко Мілардович – відомий хорватський професор у галузі політичної теорії та соціології глобалізації. Зараз працює в Інституті досліджень міграції (IMIN).

Книгу опублікували Інститут європейських і глобалізаційних досліджень та Інститут міграції та національностей, у ній Мілардович досліджує та аналізує виклики часу, пандемії, війни, демографічні зриви та міграції впродовж історії цивілізацій.

У книзі аналізуються зв'язки між двома головними темами (адже пандемії та війни є частиною глобальних ризиків цивілізації), з особливим акцентом на ролі Росії у війні проти України та її реакції на пандемію. Автор також розглядає міжнародну реакцію на пандемію та аналізує, як окремі країни впоралися з кризою.

Публікація книги ретельно приурочена до першої річниці вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2023 року, конфлікту, якому досі не видно кінця. Поеднання ще не скасованої пандемії з війною на європейському континенті. Пандемії та війни спричинені діями людини. Людські дії створюють надзвичайні обставини, а пандемії та війни прискорюють історію. Це відома теза в історії цивілізацій. Ці примуси просто змушують людей змінити свою поведінку.

Обкладинка книги несе чіткий посил. З одного боку жінка в масці як засіб захисту від ковіду, а на неї спирається солдат із протигазом. Повідомлення зрозуміле,

каже Мілардович, це картина сучасного світу. Кажуть, що зображення варте більше, ніж сто слів, і обкладинка найкраще виражає те, що я намагався висвітлити в книзі, а саме переплетення пандемії і воєн протягом всієї історії цивілізації.

Коментуючи той факт, що книга вийшла через рік після російської агресії проти України, Мілардович додав, що йдеться не лише про це, а й про перший рік «можливого нападу на цивілізацію та знищення людського роду», зробивши висновок, що «якщо Європа та Америка зрадять Україну, це може стати кінцем західної цивілізації».

«Коронадиктатура», небезпека ядерного інциденту, панування путінського терору, «русский мир» — це лише деякі з понять, які висвітлює професор у книзі.

Окрім самого автора, у презентації взяли участь редактор книги Міслав Вушкович, історик Йосип Міхалевич, демограф Стієпан Штерц, колишній посол Республіки Хорватія в Росії Божо Ковачевич та колишній посол Республіки Хорватія в Україні Джуро Відмарович.

Крім Загреба, книгу планують презентувати в Осієку, Вуковарі та інших місцях.

ДЕЛЕГАЦІЯ МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ ТА ЗМІ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ В УКРАЇНУ

16 березня 2023 року відбулася зустріч делегації Міністерства культури та ЗМІ Республіки Хорватія на чолі з Міністром Ніною Обулен Коржинек з Міністром культури та інформаційної політики України Олександром Ткаченком та його заступниками Галиною Григоренко, Катериною Чуєвою та Анастасією Бондар в Києві. Сторони обговорили питання співпраці у сфері культури та збереження культурної спадщини в умовах воєнного часу та підтримки ЗМІ.

Міністр проінформував хорватських гостей про ситуацію в культурній сфері України під час всебічного російського вторгнення. Він наголосив, що наразі Україна потребує невідкладного захисту, а в перспективі й відновлення культурних об'єктів та інфраструктури, адже російська агресія вже призвела до знищення понад 1322 культурних об'єктів. Він розповів, що попри війну українські театри продовжують працювати і навіть готують прем'єри. Усі українські заклади культури перетворилися на осередки мужності та незламності української нації, а всі митці та працівники культури стали воїнами культурного фронту, що теж дуже важливо.

Хорватія має багатий досвід захисту, повернення експонатів та відновлення культурної спадщини часів війни. Як зазначають хорватські експерти, уся ця велика робота триває й досі. У центрі уваги – цифровізація всіх процесів. Це потрібно і Україні. Для цього хорватські експерти

поділяться досвідом з українськими колегами.

Для хорватської делегації була організована екскурсія Національним заповідником «Софія Київська». Міністр культури та ЗМІ Республіки Хорватія Ніна Обулен Коржинек, Міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко, а також перша заступниця Міністра закордонних справ України, президентка Національної комісії України у справах ЮНЕСКО Еміне Джапарова тепло поспілкувалися з журналістами під час спільного брифінгу.

«Ще раз висловлюємо солідарність з Україною та українцями. З початку війни ми максимально включилися в допомогу Україні в усіх сегментах. Це армія, гуманітарна допомога, допомога біженцям та інше. Під час зустрічі тепер уже в офлайн-форматі з пані Джапаровою та паном Ткаченко ми поділилися досвідом, який отримали під час нашої війни. Особливо це стосується охорони культурної спадщини, збитків від військових дій, евакуації та реконструкції. Хочу підкреслити, що Хорватія є першою країною, щодо якої знищення культурної спадщини в Міжнародному суді ООН було використано для звинувачення одного з офіцерів сербської армії.

Усе, що ми бачимо в Україні під час війни – це військові злочини проти цивільного населення, інфраструктури, культурної спадщини, вашої особистості. Ми й надалі підтримуватимемо українських митців та всіх біженців. Ми організуємо для них численні культурні програми. Ми сподіваємося і віримо, що ви незабаром виграєте війну, і тоді ми будемо говорити про відновлення та повернення в цю прекрасну країну», - сказала Ніна Обулен Коржинек, міністр культури та ЗМІ Республіки Хорватія.

Перший заступник Міністра закордонних справ України, Президент Національної комісії України у справах ЮНЕСКО Еміне Джапарова зазначила: «Хорватія стала для нас дуже важливою країною, оскільки вона приймала перший в історії Парламентський саміт Міжнародної Кримської платформи. Це ще більше поглибило нашу дружбу. Своім візитом пані Ніна демонструє не лише мужність, а й дуже високий рівень солідарності з українським народом».

За словами Еміни Джапарової, пані Обулен Коржинек також є головою Хорватської комісії у справах ЮНЕСКО, тому питання обміну досвідом між цими органами України та Хорватії стоїть на порядку денному її сьогоднішнього візиту.

«Ми хочемо показати обличчя війни в 21 столітті, і, як сказав міністр, невід'ємною частиною має бути питання відповідальності Російської Федерації», – додав перший заступник міністра закордонних справ України.

До складу хорватської делегації увійшли: Ніна Обулен Коржинек, міністр культури та ЗМІ Республіки Хорватія; Аніца Джаміч, Посол Республіки Хорватія в Україні; Томіслав Петрінец, директор Управління з охорони культурної спадщини Міністерства культури та ЗМІ Республіки Хорватія; Аня Єславіч, директор Управління міжнародного культурного співробітництва та європейських справ Міністерства культури та ЗМІ Республіки Хорватія; представники Посольства Республіки Хорватія: Єрко Вукас та Наташа Мікуліна.

ЮНЕСКО - ЗУСТРІЧ ЕМІНИ ДЖАПАРОВОЇ ТА НІНИ ОБУЛЕН КОРЖИНЕК

16 березня 2023 року відбулася зустріч Першої заступниці Міністра, Голови Національної комісії України у справах ЮНЕСКО Еміни Джапарової та Міністерки культури та ЗМІ Республіки Хорватія Ніни Обулен Коржинек, яка перебуває з візитом у Києві.

Співрозмовники обговорили співпрацю України та Хорватії в рамках ЮНЕСКО, необхідність виведення країни-агресора з системи ООН, вплив війни на культуру та освіту в Україні.

«Я вважаю неприйнятним те, що Росія продовжує бути членом такої поважної організації, як ЮНЕСКО, її адміністративних і робочих органів. Ми розраховуємо на підтримку Хорватією українських ініціатив щодо виключення держави-агресора з системи ООН», – зазначила Еміне Джапарова.

Перша заступниця Міністра проінформувала про знищення української культурної спадщини та навчальних закладів внаслідок агресії Російської Федерації проти України. Ніна Обулен Коржинек поділилася досвідом своєї країни у співпраці з ЮНЕСКО щодо охорони та післявоєнного відновлення національної та світової спадщини.

Еміне Джапарова та Ніна Обулен Коржинек поклали квіти до Стіни пам'яті полеглих за Україну біля Золотоверхого Михайлівського монастиря та вшанували пам'ять загиблих героїв.

Також вони відвідали Український гуманітарний лицей КНУ імені Тараса Шевченка та домовилися розглянути можливість проведення конкурсу серед учнів шкіл-філій ЮНЕСКО України та Хорватії в контексті святкування 70-річчя Мережі шкіл.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОЇ ФОТОХУДОЖНИЦІ КАТЕРИНИ ПОТЛОВОЇ У СПЛІТІ

«Мир тобі, Україно!» – виставку української фотохудожниці Катерини Потлової відкрили 24 березня 2023 року в атріумі Banovina у Спліті.

З нагоди Міжнародного дня права на правду про серйозні порушення прав людини та боротьбу за гідність постраждалих ООН, Асоціація української культури «ЦВІТ» організувала виставку «Мир тобі, Україно» в атріумі міськадміністрації, за участю відомих українських фотохудожників Катерини Потлової.

На виставці представлено частину світлин великого фотопроєкту Potlova під назвою ETHNO FASHION, а сама авторка, яка родом з Маріуполя, розповідає про свій проєкт, і те, що розпочала його у 2015 році, щоб протестувати проти насильства, яке вже тоді відбувалося на сході України. «Я хотіла через жіночі портрети показати Україну, як країну, сповнену спадщини та традицій. Сьогодні ці світлини представляють те, за що ми боремося, українську унікальність, нашу ідентичність і наш духовний скарб.» – такі слова художниці Потлова прочитала на сьогоднішньому відкритті.

Виставку відкрив мер Івіца Пуляк, а на заході з її відкриття виступив Едін Нуркич, - президент Координаційної ради національних меншин міста Спліт. Предметну виставку встановлюватимуть в атріумі Бановини протягом місяця. Нагадаємо, раніше така ж виставка проходила в Київській та в посольствах Туреччини, Франції та Польщі.

У ЗАГРЕБІ ВІДБУЛАСЯ УРОЧИСТА АКАДЕМІЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

У суботу, 25 березня 2023 р. у Загребі відбулася урочиста Академія, присвячена 209-й річниці від дня народження та 162-й річниці від дня смерті українського письменника, живописця, гуманіста, борця за волю і незалежність України, генія, духовного батька і найбільшого сина України - Тараса Григоровича Шевченка. Того дня, незважаючи на сильний дощ, ми поклали квіти і запалили свічки перед пам'ятником Тарасу Шевченку, вшановуючи хвилиною мовчання всіх жертв, які полягли, захищаючи волю та незалежність України.

Перед пам'ятником прозвучали вітальні та слухні слова про «значення Тараса Шевченка для всіх українців, де б вони не були, в Україні чи за її межами; де ведеться люта й запекла війна за збереження Української держави та її суверенітету, чи в діаспорі, чи деінде у світі; населення України, яке через воєнні руйнування змушене було тимчасово залишити Україну,» - сказав Славко Бурда, президент Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» із Загреба.

Пророчі слова беззаперечного борця за волю і незалежність України Тараса Шевченка актуальні й сьогодні, натхненний

його словами, життям і вчинками український народ об'єднується і з допомогою всього світу крокує до визволення своєї країни. Всі ми, віримо в перемогу добра над злом, віримо в справедливість і правду, сподіваємося на свою перемогу. Ми вдячні хоробрим українським захисникам, Збройним Силам України, адже у витривалості вистражданого, об'єданого та пораненого українського народу, і нашою спільною боротьбою та з Божою поміччю скоро зможемо вигнати російського агресора з нашої країни, і таким чином зберегти цілісність суверенної території України і назавжди бути щасливими і жити на своєму. До всіх присутніх також звернулася пані Зденка Бушич, - депутат парламенту та голова міжпарламентської групи Хорватія-Україна, яка була представником голови парламенту Хорватії Гордана Яндроківича. Перед Посольством України в Республіці Хорватія з вітальним словом виступив пан Руслан Єгоров. Серед поважних запрошених та

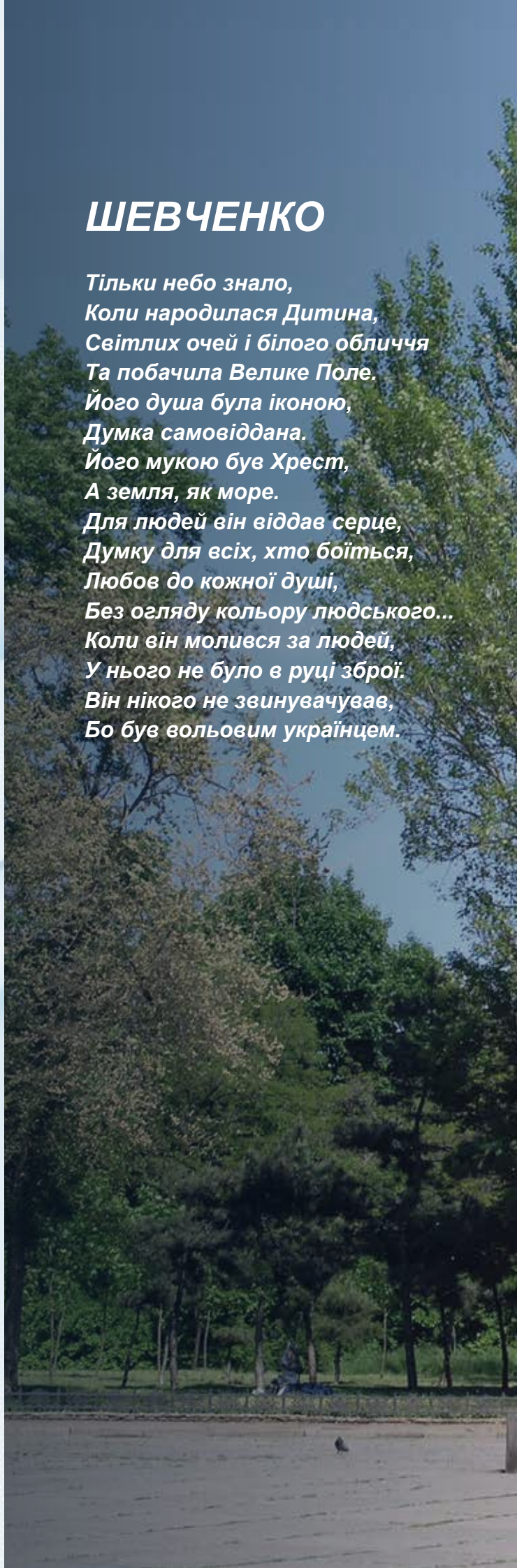

гостей була пані Саня Чорлука, яка передала вітальні слова мера Томіслава Томашевича. Зі Словенії була делегація Культурного товариства Любляна-Київ, на чолі з їхнім президентом Андрієм Гевком. Українську громаду Загреба представляли Марія Мелешко та Віктор Філіма, Хорватсько-українське товариство - Мирослав Кірінчич та Марія Кульчицька. Разом з ними - багато прихильників УКПТ «Кобзар» – Загреб та вже згаданих Товариств, які спільно здійснили покладання квітів та запалили свічки. Одразу після цих подій, що відбувалися перед пам'ятником Тарасу Шевченку, - в залі Туристичного училища відбулася урочиста академія, присвячена великому поету. У виконанні українського вокально-інструментального ансамблю Музичної школи з м. Карловця прозвучали гімни Хорватії та України. Всі разом ми дивилися фільм про Шевченка, а про значення і феномен постаті Тараса Шевченка, його життя та творчість говорили: Славко Бурда, Андрій Хевка, Джуро Відмарович, Павло Головчук та Івіца Юр'євич. Музичну програму виконали тріо Кирило-Мефодіївського хору під керівництвом Катаріни Рончевич. Виступила також солістка УКПТ «Кобзар» – Загреб, Олена Цигленяк, а на завершення прозвучав Віночок українських пісень на слова Тараса Шевченка, які виконав український ансамбль з м. Карловця, під керівництвом Тетяни та Влада Тврдовських. Академія тривала три години, після чого для всіх було організовано спільний обід та дружнє спілкування.

ШЕВЧЕНКО

*Тільки небо знало,
Коли народилася Дитина,
Світлих очей і білого обличчя
Та побачила Велике Поле.
Його душа була іконою,
Думка самовіддана.
Його мукою був Хрест,
А земля, як море.
Для людей він віддав серце,
Думку для всіх, хто боїться,
Любов до кожної душі,
Без огляду кольору людського...
Коли він молився за людей,
У нього не було в руці зброї.
Він нікого не звинувачував,
Бо був вольовим українцем.*

ІВІЦА ЮР'ЄВИЧ – ВІРШІ «УКРАЇНА» ТА «ШЕВЧЕНКО»

Івіца Юр'євич, хорватський поет, який 25 березня 2023 р. взяв участь в урочистій академії, присвяченій Тарасу Шевченку виступив з декламацією двох віршів стосовно України рідною мовою. За згодою шановного пана Юр'євича, Павло Головчук переклав їх українською та пропонує ласкавій увазі читача.

УКРАЇНА

*Якщо хочеш мріяти про сни,
Влий нескінченності їх у себе.
Приходь і відкрий очі на барви природи
Споконвіку до своєї долі.
Країна повна святих храмів
І прохачів, які моляться поглядом.
Те саме для будь-кого запропонують
Духовність, як одне велике Море.
Україна – це не просто країна.
Вона – одне Безмежне Поле,
Яке знає тільки про голодомори,
Коли загарбник забере всі колоски...
Мільйони складають одне велике серце,
Яке стукає для всіх людей доброї волі.
А для тих, хто приносить неспокій,
Люди мають Прощення – догму на краще.*

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР ХОРВАТІЇ АНДРЕЙ ПЛЕНКОВИЧ В КИЄВІ ТА БУЧІ

Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович, у п'ятницю 31 березня 2023 року прибув до Києва з нагоди річниці визволення українцями міста Буча. Це другий візит Пленковича в Україну з початку російської агресії 24 лютого минулого року, сьогодні його супроводжує міністр оборони Томо Медведь.

Церемонія до річниці звільнення Бучі відбулася біля церкви Святого апостола Андрія Первозванного та всіх святих.

Разом із главою Української держави пам'ять загиблих ушанували Президент Республіки Молдова Мая Санду, Прем'єр-міністр Словацької Республіки Едуард Хегер, Прем'єр-міністр Словенії Роберт Голоб, Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович, а також Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук, Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, керівник Офісу Президента Андрій Єрмак. Присутні встановили лампадки до пам'ятного хреста на місці поховань жителів Бучі, убитих російськими військовими. Під час церемонії прозвучали імена 77 ідентифікованих людей, які були поховані у братській могилі біля храму, а також 11 військовослужбовців, полеглих у боях за Бучу.

Українські сили звільнили міста Буча та Ірпінь, розташовані на північному заході від Києва, наприкінці березня минулого року після відступу російських військ, які відмовилися від спроби захопити українську столицю. Після того, як Україна звільнила Бучу, світ облетіли жахливі кадри трупів на вулицях. Російська окупація тривала 33 дні, за цей період загинуло 1400 людей, у тому числі 37 дітей, - повідомила українська влада.

“Це символ злочину армії країни-окупанта. Ми ніколи не забудемо. Ми покараємо кожного винного”, - написав президент України Володимир Зеленський у соцмережах.

На спільній прес-конференції після зустрічі на саміті «Буча - відповідальність Росії за злочини в Україні» Пленкович заявив, що сьогодні згадують «жахи, які вчинила російська армія на самому початку агресії проти України».

«Можливо, для когось у міжнародному співтоваристві це було незрозуміло на самому початку, але для нас це так. У той перший день, 24 лютого, ми відразу знали, що мета агресії – посягти зло, страх і спробувати завоювати українську територію, але це не вдалося, тому що українське керівництво, армія, поліція і народ показали всьому світу, що означає бути патріотами і боротися за свій народ», - сказав прем'єр-міністр Хорватії. Він наголосив, що міжнародне співтовариство й надалі підтримуватиме Україну в її боротьбі за справжні цінності – «за територіальну цілісність і звільнення територій, які зараз окуповані Росією». Він заявив, що Хорватія також продовжить допомагати Україні та вимагатиме відповідальності за скоєні військові злочини.

Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович також взяв участь у вшануванні пам'яті жертв російської агресії

та поклав вінок до Стіни пам'яті загиблих за Україну, яка встановлена перед Михайлівським монастирем у Києві. Він також зустрівся з Президентом України Володимиром Зеленським, головою парламенту Русланом Стефанчуком і прем'єр-міністром Денисом Шмигалем.

Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль назвав сьогоднішній приїзд Пленковича до Києва «сильним посланням підтримки та солідарності». Він подякував Пленковичу за візит до Києва та участь у саміті в Бучі. «Я також вдячний вам за вашу підтримку протягом останніх 13 місяців з початку неспровокованої тотальної російської агресії», - додав він.

Хорватія продовжить допомагати Україні

«Сьогодні ви вже звільнили 50 відсотків території від окупантів, і це, безумовно, є мотивацією для інших визвольних заходів, які ви плануєте», — наголосив Пленкович.

«Уряд Хорватії «послідовно і чітко підтримує Україну та засуджує російську агресію з самого її початку», ми продовжуємо надавати політичну, дипломатичну, економічну, військову, технічну та гуманітарну допомогу і рішуче виступаємо за європейський шлях України, її незалежність, суверенітет і територіальну цілісність та реінтеграцію окупованих територій. З самого початку російської агресії Хорватія бере участь у діяльності щодо забезпечення відповідальності за злочини, скоєні в Україні, про що також йдеться на саміті в Києві. Крім підтримки діяльності Міжнародного кримінального суду, обмінюючись досвідом з українськими прокурорами та беручи участь у групі країн, які розглядають можливість створення спеціального суду для переслідування злочинів агресії, Хорватія також наголошує на важливості своєчасного збору доказів для майбутніх кримінальних процесів», – оголосив Банський двір. З початку російської агресії проти України Хорватія надіслала Україні військову допомогу на 123 мільйони євро, а незабаром передасть 14 транспортних вертольотів Mi-8.

«Захисники Бахмута, Вугледара чи Авдіївки борються не лише за майбутнє українських дітей, а й за майбутнє всієї Європи, цінності, мир і безпека якої сьогодні поставлені на карту в Україні. Слава Україні», – підсумував прем'єр під час свого другого візиту в Україну з початку російського вторгнення.

У ЗАГРЕБІ ВІДБУДЕТЬСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ З РОЗМІНУВАННЯ В УКРАЇНІ

У жовтні в Загребі відбудеться Міжнародна донорська конференція з гуманітарного розмінування в Україні, повідомив прем'єр-міністр Андрей Пленкович у п'ятницю в Києві під час виступу на саміті «Буча – відповідальність Росії за злочини в Україні».

«Хорватія надала дипломатичну, фінансову, гуманітарну та військову допомогу Україні від початку вторгнення і продовжуватиме це робити, скільки буде потрібно,» - повторив прем'єр-міністр Хорватії.

«Враховуючи наш унікальний досвід, Хорватія готова і здатна ділитися своїм величезним знанням, від відновлення та реконструкції, психологічної підтримки жертв війни до судового переслідування військових злочинців, реабілітації ветеранів війни», – підкреслив він.

Загреб також допоможе Києву в розмінуванні. «Я радий, що разом з Україною ми організуємо та проведемо Міжнародну донорську конференцію з гуманітарного розмінування в Україні в Загребі в жовтні цього року», – оголосив Пленкович.

«Невимовний біль і страждання, які відчуває український народ після російського вторгнення, на жаль, надто добре знайомі Хорватії, яка сама була жертвою жорстокої агресії в 1990-х роках», – сказав Пленкович у своєму виступі на саміті.

«Ми продовжуватимемо підтримувати Україну в розгляді на Міжнародному суді ООН і Європейському суді з прав людини», - сказав Пленкович, додавши, що Загреб вже допомагає Києву через механізм Консультативної групи з питань серйозних злочинів (АСА).

Він додав, що «створення Міжнародного центру з переслідування злочинів агресії (ICPA) вважається важливим кроком до засудження держав і лідерів, які віддали наказ про збройне вторгнення в іншу державу».

РЕЦЕНЗІЯ ДЖУРИ ЛАТЯКА НА П'ЯТЬ КНИЖОК «УКРАЇНЦІ ХОРВАТІЇ: МАТЕРІАЛИ ТА ДОКУМЕНТИ» ОПУБЛІКОВАНІ У ЖУРНАЛІ «ШВЕТЛОСЦ»

Шановні друзі, днями вийшов друком перший цього річного номер журналу «Світлість»- «Шветлосц». Це кварталник для науки, літератури і культури русинів з Воєводини. Із задоволенням зазначаю, що в цьому номері серед іншого, на 14-ти сторінках тексту було подано рецензію чи огляд п'яти книжок «Українці Хорватії: матеріали та документи», редактором яких є Славко Бурда з десятком і більше авторів з України, США, Словаччини, Італії, Хорватії, Воєводини, Боснії та Герцеговини. Рецензію написав відомий публіцист, журналіст, культурний і громадський діяч Джуро Латяк. Рік тому поважний академік НАН України, професор Микола Мушинка зі Словаччини написав рецензію на чотири книжки, враховуючи те, що п'ята книжка «Українці Хорватії» вийшла у жовтні минулого року. Рецензії на деякі з цих п'яти книжок написали також науковці з України, професори різних університетів: Галина Саган, Оксана Гула, Микола Нагірний, а дуже прикладну рецензію на другу книгу дав поважний професор з Палермо доктор наук Олег Румянцев. Мушу зазначити, що без співробітників з України, поважних професорів і науковців, таких як: Валерій Власенко, Віолетта Дутчак, Гана Карась, Алла Атаманенко та багато інших, цих книг не було б. Користуючись нагодою, хотів би подякувати редакційній колегії журналу «Світлість» (Svetlostc — «ШВЕТЛОСЦ»), а особливо пану ДЖУРИ ЛАТЯКУ за зусилля та написаний вичерпний огляд усіх п'яти книжок. Щиро дякую, з повагою Славко Бурда.

П'ЯТЬ КНИГ „УКРАЇНЦІ ХОРВАТІЇ“ СЛАВКА БУРДИ – ДОРОГОЦІННИЙ ВНЕСОК ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНЦІВ НА ПРОСТОРАХ КОЛИШНЬОЇ ЮГОСЛАВІЇ

Протягом двох десятиліть Славко Бурда, відомий культурно-громадський діяч української громади в Республіці Хорватія, підготував і опублікував п'ять книг „Українці Хорватії, матеріали і документи“. Книгу першу він, з допомогою історика за фахом, а також відомого громадсько-культурного діяча в Хорватії, опублікував у 2002-му році (видавець - КПТ русинів і українців Загреб). Потім настала 18-річна перерва. У 2020-му році вийшла друком книга друга, у 2021-му році книга третя і книга четверта, а у 2022-му – і книга п'ята!

У вступному слові до книги першої, під заголовком „Від упорядників“, зазначалося:

„Книгу „Українці Хорватії“ видаємо з нагоди відзначення 80-річчя заснування Українського товариства „Просвіта“ та 30-ї річниці плідної діяльності Культурно-просвітнього товариства русинів і українців Загреб. Її мета – ознайомлення ширшого кола читачів з столітнім життям та діяльністю українців на просторах Хорватії. Сподіваємось, що це видання, яке збило воедино і глибокі наукові дослідження різноманітної тематики, і промовисті рядки документів, і виступи на важливих форумах, і свідчення очевидців, дасть більш синтезовану, цілісну картину історії, сучасного стану речей і становища українців і русинів Хорватії.“

Далі у тексті упорядники наголошують:

„Це перший такого роду збірник друкованих статей, матеріалів та документів на тему переселення українців на територію Хорватії, їх більш ніж столітньої організованої освітньої і культурної діяльності, боротьби української національної меншини за збереження своєї культурної і національної ідентичності.“

В кінці свого спільного вступного слова упорядники підкреслюють:

„Слід зазначити, що у збереженні української ідентичності на Хорватському просторі чи не найбільша заслуга належить Крижевацькій єпархії, священству і греко-католицькій церкві. Святкуючи 100-річний ювілей з часу переселення українців на Хорватський простір та 80-ту річницю Українського товариства „Просвіта“, заснування якого і було закладено основу культурно-освітньої й іншої діяльності українців на хорватських просторах, ми видаємо цю книгу „Українці Хорватії“ написану про нас, об'єктивно висвітлюючи (хронологічно та тематично) нашу працю по збереженню національної ідентичності.“

Борис Гралюк, у своїй частині вступного слова зазначає:

„Це видання має за мету відтворити цілий період часу від заснування Українського товариства „Просвіта“ у Загребі до початку Другої світової війни, діяльність носіїв активності „Просвіти“, відносини між українцями, переселеними з так званої Великої України, а зокрема, і в основному – із західноукраїнських етнічних просторів, та тими, які прийшли сюди раніше з назвою „русини“, і які залишилися до сьогодні тією старовинною назвою нашого народу.“

„Культурно-просвітнє Товариство русинів і українців Загреб цєю збіркою частково виконує завдання чесних попередників, носіїв ідеї раніше заснованої української „Просвіти“ – „об'єднати усіх... живучих русинів-українців на культурно-просвітній основі...“

А Славко Бурда, відповідальний за цей випуск, визначає, що ця книга немає наукових амбіцій, „вона є тільки ширшою збіркою матеріалів і документів, загальним оглядом“.

Цими цитатами, краще ніж своїми словами, ми пояснюємо мету упорядників коли вони розпочали опубліковувати свій проект. Натомість, реальність перевищила амбіції упорядників! У книжці переважає науковий зміст. Більшість статей це передруки раніше опублікованих праць. Шкода тільки, що не наведено джерела їх першого опублікування, щоб науковці могли робити посилання на них.

У наступних чотирьох книгах упорядник Славко Бурда частково це зауваження коригує і, крім наведення публікацій, в яких статті опубліковані вперше, подає й короткі дані про їхніх авторів разом з фотографіями! А там, де таких даних немає, можемо припустити, що вони друкуються вперше.

Книга перша „Українці Хорватії: матеріали і документи“ містить 25 статей 19 авторів з Києва, Харкова, Нью-Йорка, Парижа, Лондона, Нового Саду, Загреб, Славонського Броду та Липовлян.

Після майже двадцятирічної перерви, Славко Бурда продовжує оприлюднення розпочатого проекту Книгою другою. Видавець цієї книги Українська громада Республіки Хорватія і Українське культурно-просвітнє товариство „Кобзар“ Загреб, 2020 р. за підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватія.

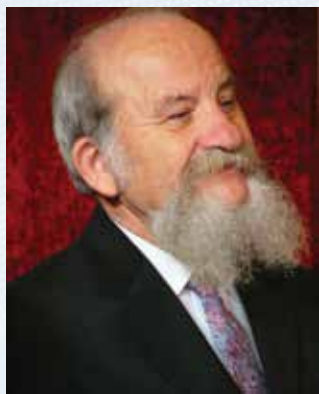
Книгу другу упорядник Славко Бурда присвятив 120-й річниці переселення українців на територію сьогоднішньої Республіки Хорватії.. Вона охоплює 35 статей. Переважають роботи авторів з України. Крім них, свої наукові роботи публікує і упорядник Славко Бурда.

Книга третя містить 30 наукових праць (в тому числі й дві рецензії) та статей від 18 авторів. Видавець цієї книги - Українське культурно-просвітне товариство „Кобзар“ Загреб, 2021 р. за підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватія. Збірник підготував Славко Бурда.

Славко Бурда у вступному слові підкреслив, що у цій книзі, в основному, публікується добірка неопублікованих наукових праць та статей авторів з України, з якими упорядник усіх трьох книг прокладав мости співпраці протягом минулого року. Крім того, було відновлено і співпрацю з деякими авторами з Воєводини та Хорватії, а їх наукові праці та статті опубліковані у цій книзі. Як зазначив у своїй рецензії академік Микола Мушинка (Словаччина), це переважно передрук раніше публікованих статей, здебільшого за межами Хорватії (з наведенням першоджерел передруків), але й статей, які публікуються вперше.

При кінці свого вступного слова підготувач і відповідальний за випуск пан Славко Бурда підкреслює:

„За науковими працями згаданих авторів, які опублікували свої наукові праці у всіх трьох книгах про українців Хорватії стоїть професійний досвід роботи з джерелами, величезна кропітка праця та чисельна кількість наукових книг про життя української діаспори. Бо ж йдеться про період, що охоплює трохи менше трьохсот років або трьох століть. Багатьох авторів вже немає в живих, покійного Зиновія Книша, Михайла Фірака, академіка Олекси Мішанича, Романа Миза, Любомира Белея, Івана Терлюка, Юрія Шерегія, Євгена Пащенка, в той час як деякі з них вже перетнули восьме десятиліття життя, а це Юрій Лятак та академік Микола Мушинка.

Книга четверта - це збірник наукових праць наукової конференції, яка відбулася 8-го жовтня 2021-го року в Загребі. Видавець - Українська Громада Республіки Хорватія і Українське культурно-просвітне товариство „Кобзар“ Загреб, 2021, за підтримки Міністерства науки і освіти Республіки Хорватія. Книга містить 15 наукових праць від 17 авторів та співавторів. Вона відрізняється від попередніх тим, що всі ці праці друкуються вперше. Тому підготувач Славко Бурда у вступному слові висловлює подяку усім учасникам наукової конференції за успішну співпрацю та супровідні наукові статті, які сприятимуть як найширшому знайомству з українською діаспорою в Хорватії. Минуло 120 років з часу переселення українців з України до Хорватії. Цей період невеликий, але життя українців-емігрантів було і залишилося насиченим і змістовним. Українці Хорватії хоч і інтегровані в хорватське суспільство, але зберегли свої звичаї, традицію, мову, релігію та культуру.“

Академік Микола Мушинка пише, що четверта книга Славка Бурди „Українці Хорватії“ є вагомим внеском у дослідження одної з найменших українських діаспор в Європі. Я цілком погоджуюся з його думкою.

Книга п'ята закриває коло передбаченого проєкта. Славко Бурда присвятив їй 100-й річниці організованої праці та життя українців у Загребі, 100-й річниці Українського товариства „Просвіта“ в Загребі, та 50-річчю Українського культурно-просвітнього товариства „Кобзар“. Видавець Українське культурно-просвітне товариство „Кобзар“ Загреб, 2022 р. за підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватія.

Книга містить, крім вступного слова упорядника, три розділи авторських праць. Розділ перший: наукові статті; розділ другий: статті журналістів; розділ третій: огляди та рецензії. Разом 17 внесків від 18 авторів та співавторів.

Варто відзначити, що ця остання (п'ята) книга із серії „Українці Хорватії“ переважно трактує сучасне життя українців Хорватії через діяльність Культурно-просвітнього товариства „Кобзар“ Загреб.

Академік М. Мушинка у своїй рецензії зауважив, що як це часто буває, не всі зголошені надіслали свої доповіді до друку у четвертій книзі. Причину цьому пояснив упорядник Славко Бурда у п'ятій книзі так:

„Ми знаємо, що обстріли з боку російського агресора були по всіх містах України. На самому початку жорстокого наступу російського агресора на Україну ситуація була дуже невизначеною. Однак коли з'явилася можливість і нам вдалося налагодити контакт, ми визначили й узгодили терміни виходу їхніх наукових статей, які ми включимо до збірника або до п'ятої книги, подібно до того, як ми робили в перших чотирьох книгах. Мені приємно відзначити, що всі вони вчасно надали свої наукові статті, і зараз ми маємо п'яту книгу.“

Висновок

Після прочитаних п'ятьох книг, які підготував та опублікував Славко Бурда протягом періоду з 2002 по 2022 рік, можемо сміливо сказати, що він зробив велику справу представляючи нинішнім генераціям науковий огляд історії та значної частини мало доступних, або до сих пір навіть і недоступних, інформацій і відомостей з життя українсько-русинської національної спільноти не лише в Хорватії, а й на просторах цілої колишньої Югославії. Це зовсім і зрозуміло, бо ця спільнота і зараз тісно пов'язана з українською національною спільнотою в Боснії й Герцеговині (яка там поселилася під назвою „русини“ переважно з Галичини), та здебільшого звідтам одна частина переселилася до Хорватії. А також ця спільнота і сьогодні перебуває у тісному зв'язку з бачвансько-сремськими русинами і українцями, з-поміж яких одна частина русинів переселилася на правий бік Дунаю, до західного Срему і Славонії ще у XIX столітті, та українцями і русинами які проживають в Бачці.

Славко Бурда заслуговує на велику вдячність від українсько-русинської спільноти не лише у Хорватії, а й від тих спільнот, які проживають на просторах цілої колишньої Югославії.

Юрій Лятак

ТИМЧАСОВИМ ЗАХИСТОМ У ЄС ЗА МИНУЛИЙ РІК СКОРИСТАЛИСЯ 3,8 МІЛЬЙОНА УКРАЇНЦІВ

Тимчасовим захистом у ЄС за минулий рік скористалися 3,8 мільйона українців.

Після вторгнення росії в Україну у лютому 2022-го року ЄС вперше у власній історії активував так звану Директиву тимчасового захисту для прийому біженців з України, якою вже скористалися 3,8 млн українських громадян.

Така інформація міститься у тематичній доповіді Європейського парламенту щодо стану та тенденцій розвитку європейських кордонів, оприлюдненій на сайті цієї євроінституції.

«Російська агресивна війна проти України змусила більше восьми мільйонів людей виїхати за межі України. ЄС швидко відповів на ці події та активував, вперше в історії, Директиву тимчасового захисту, яка надала людям, що рятувалися від війни, негайний тимчасовий захищений статус в ЄС та гармонізований пакет прав у сферах проживання, освіти, охорони здоров'я та доступу до роботи. За даними Eurostat, на грудень 2022 року тимчасовим захистом в ЄС скористалися 3,8 мільйона людей», - йдеться у повідомленні.

Як зазначається, надання тимчасового захисту громадянам України на території ЄС не є перешкодою для подання українськими біженцями заявок на отримання міжнародного притулку. В деяких випадках ці два статуси не можуть поєднуватися, і пошукувачеві доведеться обирати один з них. Протягом 2022 року, за офіційною статистикою, 28 000 громадян України подали заявки на отримання притулку в країнах ЄС+ (27 країн ЄС + Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія та Швейцарія).

Згідно з даними доповіді, протягом 2022 року близько 13 мільйонів українців перетнули сухопутні кордони ЄС, і близько 10 мільйонів скористалися тими самими прикордонними переходами для повернення в Україну.

Для опрацювання такого міграційного потоку ЄС рекомендував країнам-членам відкрити додаткові пропускні пункти та спростити правила прикордонних перевірок, виходячи із надзвичайних умов, у яких опинилися громадяни України, переважно жінки та діти.

У Варшаві відкрився новий центр допомоги для українців.

ЄС мобілізував допомогу на кордонах для країн-членів та для країн-партнерів, що мають спільний кордон з Україною, зокрема, надав практичну підтримку прикордонним органам Молдови. Європейське агентство Frontex направило додатково 500 офіцерів на східні кордони ЄС, з яких 350 - безпосередньо на кордони з Україною.

Водночас ЄС та країни-члени вжили заходів для обмеження в'їзду до ЄС громадян російської федерації. Зокрема, з вересня 2022 року ЄС повністю скасував дію угоди між ЄС і росією про спрощення візового режиму, що ускладнило для громадян рф отримання шенгенських віз – цей процес став для них більш тривалим, більш коштовним та запровадив систему більш жорстких перевірок для аплікантів.

Тимчасовий захист у Чехії від початку війни отримали понад 485 тисяч українців.

Крім того, ЄС запровадив вже 10 пакетів санкцій проти рф, які, окрім економічних секторальних обмежувальних заходів, поширюють обмеження проти 1412 фізичних осіб (станом на 8 лютого 2023 року) за дії з підриву, порушення або погроз проти територіальної цілісності, суверенітету та незалежності України. На цих громадян рф поширюються заборона в'їзду або транзиту, а також заморожування всіх особистих фінансових ресурсів на території ЄС.

Як повідомлялося, з початку російського вторгнення ЄС надає Україні політичну, економічну, фінансову, військову та гуманітарну допомогу. Директива тимчасового захисту ЄС, що активована в інтересах громадян України, надає їм право на легальне перебування на території ЄС.

ЦЕНТР МОВ ДУБРОВНИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Центр мов Університету Дубровника розпочав програму «Хорватська для іноземців А1 – модуль А1.1» для переміщених осіб з України. Програма організована у співпраці з Карітасом Дубровницької дієцезії. Завдяки інтенсивній програмі з дев'яти навчальних годин на тиждень до початку літа учасники оволодіють основами хорватської мови та навчатимуться базовому спілкуванню хорватською мовою.

Перша група учасників складається з двадцяти п'яти українців, для яких ця програма безкоштовна. Ініціатором організації програми є Карітас Дубровницької дієцезії. Через Хорватський Карітас курс фінансується за кошти Карітасу Конференції єпископів Америки, «Католицьких служб допомоги», спрямованих на допомогу українським біженцям у Хорватії.

Карітас єпархії Дубровника опублікував на своєму веб-сайті новину про початок програми з повідомленням, до якого приєднується Центр мов Дубровницького університету: «Вивчення хорватської мови — це найкращий спосіб інтегруватися в наше суспільство та крок, який відкриває багато можливостей, у тому числі працевлаштування. Тому ми щасливі, що започаткували цей курс для наших українців і розширили шляхи надання нашої допомоги» - повідомляється на веб-сторінці.

Євген Малоглетка
стає переможцем
фотоконкурсу World Press
Photo. Він здобує перемогу
зі світлинною «Авіаудар
по поголов'ю будинку в
Маріуполі».

ВІДБУЛОСЯ 101 ЗАСІДАННЯ РАДИ У СПРАВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

Президент Ради національних меншин Александар Толнауер скликав 101-шу телефонну сесію Ради на 9 лютого 2023 року.

Члени Ради більшістю голосів затвердили протокол 100 сесії Ради до запропонованого порядку денного. Прийнято програму роботи Ради нацменшин на 2023 рік.

Інформація щодо програмних пропозицій, отриманих на публічному конкурсі асоціацій та установ національних меншин щодо пропонування програм реалізації культурної автономії у сфері інформації, видавництва, культурної самодіяльності та культурних заходів, програм, що є результатом двосторонніх угод і контрактів, які будуть співфінансуватися за рахунок коштів Державного бюджету Республіки Хорватія у 2023 році.

У Публічному конкурсі на 2023 рік загальна кількість заявок на програми культурної автономії подана таким чином:

- інформаційні: 74 програми - видавничі: 82 програми
- культурна самодіяльність: 462 програми

- культурні заходи: 603 програми

Асоціації та установи 20 національних меншин запропонували виділення коштів на 2023 рік на загальну суму 9 807 963,68 євро (73 898 102,32 кун) на реалізацію програми культурної автономії, що порівняно з 2022 роком, коли було запропоновано 8 350 828,13 євро (HRK). 62 919 314,54), що становить збільшення на 17,4%.

У державному бюджеті в рамках діяльності Експертної служби Ради національних меншин заплановано поточні пожертви на співфінансування програми культурної автономії у 2023 році в сумі 7 764 846,00 євро (або 58 504 232,19 HRK) та забезпечено, що на 20,62% більше, ніж у 2022 році, коли було затверджено 6 437 616,96 євро (або 48 504 225 HRK).

УРЯД ОГОЛОСИВ ВИБОРИ ДО РАД ТА ПРЕДСТАВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН, ЩО ПРОВЕДУТЬСЯ 7-го ТРАВНЯ 2023 РОКУ

Відповідно до рішення Уряду Республіки Хорватія про призначення виборів членів рад національних меншин в одиницях місцевого та регіонального самоврядування та Рішення Уряду Республіки Хорватія про призначення виборів представників національних меншин в органах місцевого та регіонального самоврядування від 30 березня 2023 року, вибори відбудуться у неділю, 7 травня 2023 року.

Рішення Уряду набули чинності 3 квітня та були опубліковані в «Narodne novine» та на сайті Державної виборчої комісії Республіки Хорватія (www.izbori.hr). Усі обов'язкові інструкції, форми та повідомлення, що стосуються виборів рад та представників національних меншин оприлюднені на сайті Національної виборчої комісії.

Усю інформацію та відомості, пов'язані з проведенням виборів членів рад та представників національних меншин, можна отримати в компетентних окружних виборчих комісіях, виборчій комісії міста Загреб, міських та муніципальних виборчих комісіях. Інформація про компетентні виборчі комісії (головний офіс, контактний телефон, адреса електронної пошти) розміщені на веб-сайті Державної виборчої комісії.

Уряд Республіки Хорватія оголосив загалом 451 вибори для членів рад національних меншин, 61 в округах і місті Загреб, 151 у містах і 239 у муніципалітетах, а також загалом 141 вибори для представників національних меншин, з них 96 в округах і місті Загреб, 44 в містах і 1 в муніципалітеті.

Члени рад національних меншин і представники національних меншин обираються прямим таємним голосуванням строком на чотири роки, а положення Закону про вибори рад і представників національних меншин («Офіційний вісник», № 25/19) стосуються порядку виборів та інших питань, пов'язаних з їх обранням.

Пропозиції до списку кандидатів у члени рад національних меншин та кандидатури представників національних меншин мають надійти до уповноваженої виборчої комісії не пізніше 12 днів з дня набрання чинності рішенням про призначення виборів, тобто до 15 квітня 2023 опівночі.

Голосувати на виборах можуть лише виборці, які зареєстровані як представники національної меншини, до якої проводяться вибори, у витягу зі списку виборців на певній виборчій дільниці.

Як відомості про належність до національної меншини дійсними є лише відомості, внесені до Списку виборців.

Для того, щоб висунути кандидатів на виборах було дійсним, усі висунуті кандидати, а також виборці, які пропонують список кандидатів або кандидатуру, мають бути зареєстровані у Списку виборців як представники

національної меншини, для якої проводяться вибори.

Кожен громадянин має право ознайомитися зі своїм записом у Списку виборців, вимагати його доповнення чи виправлення протягом року, а під час проведення чергових виборів не пізніше як за 10 днів до дати призначеної для проведення виборів, тобто не пізніше 26-го квітня 2023 року.

На веб-сайті Міністерства юстиції та адміністрації <https://mri.gov.hr> розміщено Повідомлення виборцям про вибори членів рад та народних представників в органах місцевого та регіонального (регіонального) самоврядування, яке містить інструкції, детальну інформацію про можливості, строки, спосіб перевірки, доповнення та виправлення відомостей, внесених до Реєстру виборців.

Рішення про призначення виборів членів рад національних меншин в органах місцевого та регіонального самоврядування

Рішення про призначення виборів представників національних меншин в органах місцевого та регіонального самоврядування

Представники української національної меншини можуть подати заявку до 15 квітня 2023 року на такі посади в регіональних та місцевих адміністраціях у Республіці Хорватія:

По 1 представника та його заступника у таких повітах, містах і муніципалітетах:

Загребська жупанія, Сісачко-мославачка жупанія, Приморсько-горанська жупанія, Бродсько-посавська жупанія, Вуковарсько-сріємська жупанія, Сплітсько-далматинська жупанія, Істрійська жупанія, Місто Загреб, і Місто Вуковар. Крім того, у муніципалітетах Липовляни та Богданівці можуть бути запропоновані Ради українських національних меншин у складі 10 осіб.

SLOVO KOBZARA

Izdavač: UKPD «KOBZAR» ZAGREB

Za izdavača: Slavko Burda

REDAKCIJA

Slavko Burda, glavni urednik / Jelisaveta Batinčić, lektor za ukrajinski jezik / Sergej Burda, priprema za tisak / Etna Nikić, dopisnik / Kristijan Dobroslav Zuzija, dopisnik

ZAGREB, 2023.

Časopis «Slovo Kobzara» se izdaje uz finansijsku podršku Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

СЛОВО КОБЗАРЯ

Видавець: УКПТ «КОБЗАР» ЗАГРЕБ

Для видавця: Славко Бурда

РЕДАКЦІЯ

Славко Бурда, головний редактор / Єлисавета Батинич, лектор української мови / Сергій Бурда, додрукарська підготовка / Етна Нікич, кореспондент / Крістіян Доброслав Зузія, кореспондент

ЗАГРЕБ, 2023

Журнал «Слово Кобзара» видається за фінансової підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватія.

ISSN 2939-2527

Ustrinska 13, 10000 Zagreb / slavkoburda.hr@gmail.com

